

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

NUO KARO PABĖGĖLIŲ NEPABĖGSIME. TAI MŪSŲ KULTŪROS IR ISTORIJOS DALIS – Petras Maksimavičius	3
SEINŲ IR PUNSKO BITININKŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS – Petras Vitkauskas	25

KULTŪROS BARUOSE

„PO MALŪNO SPARNAIS“. PUNSKO LIETUVIŲ KULTŪROS NAMAMS 60 – Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė	5
--	---

ŠVIETIMAS

PUNSKO LICĖJUI 60 – Irena Gasperavičiūtė	10
JUBILIEJINIS PUNSKO KOVO I I-OSIOS LICĖJAUS KONCERTAS – Jurgita Stankauskaitė	12

PRAĖJUSIEJI MOKSLO METAI LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE

PUNSKO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ DARŽELIS – Alicija Valinčienė	14
SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLA – Algirdas Vaicekuskas	16
PUNSKO KOVO I I-OSIOS LICĖJUS – Irena Nevulienė	19
VIDUGIRIŲ MOKYKLA – Raimonda Chmieliauskienė	22
LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS SUVALKUOSE	24

SKELBIMAI

Viršeliuose:

Punsko Kovo 11-osios licėjaus 60-ojo jubiliejaus koncerto akimirka (Virginijos Karčiauskienės nuotr.)

Punsko Kovo 11-osios licėjaus mokslo metų pabaiga (Petro Vitkausko nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2016-07-08.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklapyje www.prenumerata.ruch.com.pl. Kilus klausimų, prašom rašyti el. p. adresu prenumerata@ruch.com.pl arba skambinti „RUCH“ Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693 70 00 arba 801 800 803 (darbo dienomis 7-17 val.). Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Projektą iš dalies remia
Spaudos, radijo ir tele-
vizijos rėmimo fondas
(26-27 psl.).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Birželio pabaiga parodė, kad ir šioje klimato juostoje saulė gali neblogai pakaitinti. Karščiai prasidėjo kaip tik tada, kai mokytojai buvo apsikrovę mokslo metų pabaigos darbais ir visi ruošėmės Punsko licėjaus jubiliejui. Pati šventė irgi buvo karšta – visomis prasmėmis. Saulė negailėjo spindulių, o mes nestokojome renginių. Nors vienam žmogui gana sudėtinga būtų suspėti apibėgti visus jubiliejinis renginius, tačiau organizatorių sumanymas gal ir pasiteisino – esant kuo didesnei renginių pasiūlai, galima pasirinkti, kas kam įdomu: koncertą ar konferenciją, jubiliejinę puotą ar krepšinio turnyrą.

Tiesą sakant, esmė – ne minėjimo forma. Esmė – pažvelgti ir įvertinti nueitą kelią. Taigi mokyklos jubiliejumi norėta pažiūrėti, kokį vaidmenį mūsų visuomenėje atliko ir atlieka ši mokykla. Neginčijamai – didelį. Ir štai prieš porą dienų paskelbti abiturientų rašomųjų rezultatai: iš 35 abiturientų vienas neišlaikė vieno egzamino – matematikos, t. y. ne visai 3 proc., kai Lenkijos mstatu abiturientų neišlaikiusiųjų buvo apie 20 proc. Ką tai reiškia? Tai pasako viską – lietuviškos mokyklos dirba gerai!

Ši „Aušra“ skirta visų pirma dviem garbingiems 60 metų jubiliejams: Punsko lietuvių kultūros namų ir Punsko Kovo 11-osios licėjaus. Taip pat šioje „Aušroje“ rasite informacijos apie mūsų lietuviškų mokyklų (išskyrus Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinę mokyklą ir gimnaziją) praėjusiųjų mokslo metų pasiekimus – visa tai, ką nori papasakoti apie save, apie tai, kuo jos gyveno mokslo metais, kas labiausiai stengėsi mokytis ir pasiekti aukščiausius rezultatus. O dabar mokiniai išvykę pelnytų atostogų.

Gražių Jums akimirų prisimenant praėjusius mokslo metus ir neseniai praūžusius jubiliejus!

Nuo karo pabėgėlių nepabėgsime. Tai mūsų kultūros ir istorijos dalis

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Kiekvienais metais birželio 20-ąją minima Pasaulinė pabėgėlių diena. Pernai Lenkija deklaravo, kad priims apie 6 tūkst. pabėgėlių, kurie užplūdo Pietų Europos krantus. Tačiau priimti deklaravo buvusioji valdžia, o dabartinei valdžiai, kuri per rinkimus priešinosi tokiai įvykių eigai, matyt, tai padėjo laimėti Seimo rinkimus. Nors dabartinė Vyriausybė oficialiai ir galutinai neatsisakė ketinimų priimti pabėgėlius iš karo niokojamų regionų, tačiau ieško argumentų šiam procesui stabdyti. O jų yra įvairių. Svarbiausias tas, kad kartu su tikrais pabėgėliais į Europos Sąjungos šalis skverbiasi radikalių organizacijų nariai ir potencialūs teroro aktų vykdytojai. Šis argumentas nesunkiai įtikina Lenkijos visuomenę, kad šalis turėtų ginti savus interesus, tautinę ir kalbinę tapatybę. Vyriausybė deklaravo, kad šiais metais daugiausiai galės priimti 400 asmenų, nors ligi šiol dar nei vienas iš jų oficialiai neatvyko. Visai suprantama, kad visuomenė nenori priimti pabėgėlių. Geriau, kad niekur pasaulyje nekiltų karai ir nereikėtų spręsti karo pabėgėlių klausimo. Tačiau yra, kaip yra.

Migracijos krizė, kuri palietė Europą, tai sudėtingas klausimas, todėl sunku surasti greitus ir gerus sprendimus. Šis klausimas moraliniu požiūriu dar sudėtingesnis Lenkijai, kadangi turi labai gilų istorinį kontekstą. Tai ne skaičiai ar pabėgėlių

priėmimo ir natūralizacijos kaštai kelia didžiausias aistras. Verta pabrėžti, kad nuo 1990 m. Lenkija suteikė teisinę apsaugą apie 90.000 čėčėnų, priėmė šimtus pabėgėlių iš Sirijos, Irako ir Afganistano. Dauguma jų musulmonai. Tik keli procentai šių asmenų pasirinko Lenkiją tolesniam gyvenimui, visi kiti išvyko į Vakarų Europos ar Skandinavijos šalis. Tokio dydžio šaliai kaip Lenkija šie skaičiai nekelia jokių didesnių problemų. Tai kodėl absoliuti Lenkijos visuomenės dalis nepritaria karo pabėgėlių priėmimui? Kodėl visuomenėje didėja nacionalistinės nuotaikos ir baimė priimti „svetimą“, jeigu patys lenkai masiškai ieško geresnio gyvenimo turtingesnėse, nors kultūriniai ar kalbiniu požiūriu skirtingose šalyse? Maža to, šiaandien Didžiojoje Britanijoje įvykus pritariančiam išstojimui iš ES referendumui, lenkai emigrantai patiria patyčias ir girdi raginimus grįžti į savo šalį.

Ši Europos dalis, taigi ir Lenkija, istorijos tėkmėje patyrė didžiulę migraciją. Abiejų pasaulinių karų metu šimtai tūkstančių lenkų buvo karo pabėgėliai. Kad išsaugotų gyvybę, turėjo palikti savo namus ir bėgti. Elgėsi taip, kaip dabar elgiasi didžioji dalis pabėgėlių iš Sirijos ar Irako. Lenkai žino, ką reiškia būti pabėgėliu ir svetimųjų prašyti pagalbos. Tai kodėl dabartiniai lenkai tiek nedaug turi užuojautos šiandienams

pabėgėliams? Gal todėl, kad jau kelis dešimtmečius gyvename ramiai, saugiame Europos kampelyje ir norime, kad amžiams taip liktų. Vis dar tikimasi, kad ši ramų periodą galima pratęsti, neatsisakant nei dalelės iškovotos laisvės ar sukurto ramaus gyvenimo.

ISTORINIS KONTEKSTAS

Lenkijos himno žodžiuose rasime patvirtinimą, kad lenkams dažnai tekdavo ragauti pabėgėlio duonos. Įdomu, kad tais momentais lenkų bendruomenė gebėdavo mobilizuotis ir atkovoti nepriklausomybę. Lenkai buvo stiprūs ne tada, kai savo veiksmus bandė pagrįsti siaurais nacionaliniais interesais, jėgos demonstravimu, bet kai gebėdavo aplink save burti kaimynines tautas, gerbti jų apsisprendimą, plėsti regione demokratijos, laisvės ir solidarumo idėjas.

Čia galime įžvelgti tam tikrą dėsningumą ir geriau suprasti, kada ir kaip buvo prarandama nepriklausomybė ir kaip iš naujo ji atkovota. Galima bandyti suprasti, kokią įtaką atskirais istorijos laikotarpiais darė „neapykanta svetimiems“ ir prie kokios valstybės destrukcijos tai privesdavo.

PIRMĄJĮ PASAULINĮ KARĄ LENKIJA LAIMĖJO

Po 100 metų trukusių Abiejų Tautų Respublikos padalijimų vis dar buvo gyvas „nenugalimumo“ mitas ir siekis atkurti nepriklausomybę. Jį palaikė visų pirma politiniai pabėgėliai, kurie puoselėjo viltis grįžti ir imtis valstybės atkūrimo darbo. Po Pirmojo pasaulinio karo pavyko tai padaryti, nors Lenkija neturėjo savosios armijos, buvo patyrusi didžiulius ekonominius ir žmogiškuosius nuostolius, kentėjo dėl rusifikacijos ir germanizacijos. Galima sakyti, Lenkija Pirmąjį pasaulinį karą laimėjo. Nors žlugo federacinės valstybės idėja, tačiau buvo galimybė

sukurti draugiškus santykius su kaimyninėmis tautomis: lietuviais, gudais, ukrainiečiais. Atsitiko kitaip. Valstybės raida pasuko kita vaga. Pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui naujai atkurtoje valstybėje apie 30 proc. piliečių buvo tautinių mažumų atstovai. Valstybės santykis į juos ne visuomet buvo geras ir tai kėlė tautinę ir socialinę įtampą. Lenkai nesutarė ir tarpusavy. Politiniai ir ideologiniai ginčai valstybės

*Lenkai buvo stiprūs ne tada,
kai savo veiksmus bandė
pagrįsti siaurais nacionaliniais
interesais, jėgos demonstravimu,
bet kai gebėdavo aplink save
burti kaimynines tautas,
gerbti jų apsisprendimą, plėsti
regione demokratijos, laisvės ir
solidarumo idėjas.*

viduje 1922 m. privedė prie šalies prezidento nužudymo. 1926 m. valstybės perversmas pakreipė šalį autoritarizmo ir nacionalistinių nuotaikų augimo link. Tuo pat metu visai šalia Lenkijos stiprėjo dvi autoritarinės valstybės. Įdomu, kad valdžios elitas, bet taip pat plati visuomenė buvo įsitikinę, jog Lenkija gana stipri ir esant reikalui nesunkiai atremtų tiek Vokietijos, tiek Rusijos galimą karinę agresiją. Beje, visuomenė nuolatos buvo maitinama informacijomis apie savosios armijos galybę, stiprią šalies poziciją tarptautinėje arenoje, sparčią ekonomikos plėtrą. Visuomenėje stiprėjo pasididžiavimo savo šalimi jausmas, patriotinės nuotaikos. Prieš pat Antrąjį pasaulinį karą šūkis: „Vade, vesk į Kauną!“ labai entuziastingai buvo priimamas Varšuvos gatvėse ir mažai kas jautė artėjančią savosios valstybės tragediją. Daugėjo nacionalistinių išpuolių. Pakili nuotaika ir savosios

galybės demonstravimas nepasitaravo draugų rato plėtimui. 1939 m. parodė tikrąją valstybės būklę viduje ir jos poziciją išorėje.

ANTRĄJĮ PASAULINĮ KARĄ LENKIJA PRALAIMĖJO

Antrąjį pasaulinį karą Lenkija pralaimėjo. Jam pasibaigus, jos atstovai šalia kitų didžiųjų valstybių vadovų nedalyvavo kuriant naują Europos žemėlapi, nesprenė, kokia bus savosios valstybės santvarka. Ligi šiandien išlieka neatsakyta į klausimą, kodėl pavyko laimėti Pirmąjį pasaulinį karą ir taip triuškinamai pralaimėti Antrąjį. Iki 1976 m. galutinai buvo nuslopintos visos nepriklausomybininkų organizacijos ir judėjimai. Naujajai primestai valdžiai ir jos aparatui neįtikėtina greitai pavyko pakeisti žmonių mąstymą ir paversti juos paklusnia minia.

Įdomu, kad kai po 1976 m. Lenkijoje vėl pradėjo visuomenėje atsirasti tautinė bendratis – jos šaknys nebuvo tarpukario Lenkijoje, o gijos vedė į tai, kas susiformavo prieš Pirmąjį pasaulinį karą, kai pavyko atkurti nepriklausomybę, o politinio elito nuostata buvo ši: „Kas ne prieš mus, tas su mumis“, o ne – „Kas ne su mumis, tas prieš mus“. Tai esminis skirtumas.

Kai kas mano, kad šiandien vyksta labai svarbus lenkų tautinės tapatybės įvertinimo egzaminas. Tai, kaip galutinai ši tapatybė susiformuos, gali lemti tolesnę valstybės raidą. Taip buvo prieš Pirmąjį ir prieš Antrąjį pasaulinius karus. Diskusijos apie karo pabėgėlius rodo gilesnius procesus, kurie vyksta Lenkijoje. Karo pabėgėliai šiandien nekelia jokios grėsmės valstybei. Daug pavojingesnis visuomenės susiskaldymas, vidinių ir išorinių priešų ieškojimas, istorinės patirties nepaisymas.

„Po malūno sparnais“

Punsko lietuvių kultūros namams 60

JOLANTA MALINAUSKAITĖ-VEKTORIENĖ

2016-ieji – didžiųjų jubiliejų metai Punsko padangėje. Prieš 60 metų darbą pradėjo vienos reikšmingiausių Lenkijos lietuvių bendruomenės gyvenime įstaigų – Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjus ir Punsko lietuvių kultūros namai. Šių ypatingai svarbių visuomenei įstaigų veikla paliko gilų pėdsaką mūsų krašto istorijoje, nenuilstamai formuoja dabartį, kuria šviesios ateities vizijas.

Punsko lietuvių kultūros namai 60-ąjį jubiliejų šventė 2016 m. birželio 18 d. Iškilmės pradėtos konferencija, kuri buvo skirta pamąstymams apie kultūrą ir jos reikšmę žmogui, apie lietuviybę ir jos išsaugojimą nūdienos kontekste, apie mūsų krašto kultūrinį ir meninį palikimą. Nepaprastai įdomiomis išvalgomis ir mintimis pasidalijo mūsų svečiai ir konferencijos pranešėjai – Lietuvos Respublikos

kultūros ministerijos Regionų kultūros skyriaus vedėja Irena Seliukaitė iš Vilniaus ir etnologas prof. dr. Rimas Balsys iš Klaipėdos. Pastarasis kalbėjo apie lietuviybę XXI a., apie naujus iššūkius, kylančius spartėjant emigracijos ir globalizacijos procesams. Gyvename laikais, kai teisinė ir politinė valstybės situacija lyg ir būtų palanki lietuviškumo puoselėjimui ir išsaugojimui, o visgi kyla daug grėsmių ir pavojų. Kosmopolitizmo pinklėse atsidūrusi tiek visa tauta, tiek ir paskiri jos individai. Materialinė gerovė neretai pralenkia žmogiškosios pusės poreikius. Humanitarai tampa puikiais pašnekovais prie kavos puodelio, bet jie visuomenės politiniam kontekste su savo dvasinėmis ir vertybinėmis nuostatomis nėra konkurencingi vyraujančiam materialiniam mąstymui. Vis dažniau gerovės vardan tolstama

nuo savo šaknų ir savosios vietos. Kur linkui juda tokia tauta? Ar ji gali išlikti be dvasinio ir kultūrinio pamato? Profesorius labai įdomiai pateikė pilies ir piliečio pavyzdį. Lietuvių kalba nepaprastai turtinga šiuo, kaip ir kitais atvejais. Žodis „pilis“ kilęs iš „pilti“. Čia pat ir „piliečio“ sąvoka. Kaip ilgai pilsime mūsų visų bendrą pilį – valstybę, joje gyvensime kaip piliečiai – taip ilgai ji gyvuos. R. Balsys taip pat pažymėjo, kad mūsų kraštas išskirtinai stipriai saugantis ir puoselėjantis savo tapatybę. Pasidžiaugė mūsų sąmoningu ir kryptingu ėjimu lietuviybės išsaugojimo link.

I. Seliukaitė kalbėjo apie Punsko lietuvių kultūros tradicijas Lietuvos kultūros kontekste. Mūsų kraštas kultūriniu atžvilgiu – integrali Lietuvos dalis. Dzūkų ir suvalkiečių paribyje gyvena tautiniu atžvilgiu

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Virginijos Karčiauskienės nuotrauka

sąmoningi etninių žemių gyventojai. Lietuvos kultūros istorijos puslapiai, galima sakyti, iki sovietmečio tolygūs mūsų krašto kultūros raidai. Panašiu laiku pradėjo gyvuoti pirmi lietuviški chorai, klojimų (pas mus lošimais vadintų) vakarai ir kita. Kultūrinis judėjimas gimė iš natūralaus poreikio – juk nebuvo jokių nei įstaigų, nei institucijų, o žmonės vis dėlto būrėsi: kartu vaidino, dainavo, šoko, grojo. Kiekvieno žmogaus prigimtyje glūdi tam tikras natūralus tapatinimasis su vienokiais ar kitokiais dvasiniais, kultūriniais aspektais, vertybėmis. Būtinai priminti, kad I. Seliukaitė – mūsų krašto bičiulė, ne kartą čia buvusi, ne kartą padėjusi sprendžiant mums svarbius klausimus. Gal todėl jai taip žinoma mūsų krašto istorija. Maloniai prisiminė pirmąsias kultūros tyrinėtojų ekspedicijas į Punsco kraštą. Anuomet pasirodė, kad čia pat už sienos gyvenantys lietuviai šiek tiek skiriasi nuo stipriai sovietinės santvarkos paveiktų tėvynainių. Šiandien sienos neliko, bet ar neliko ir ribos tarp mūsų krašto ir Lietuvos lietuvių? Pranešėja pastebėjo, kad Lenkijos lietuvių bendruomenė smarkiai pasikeitė per pastaruosius 30 metų. Tirpstante svetimos kultūros apsupty, mažėja lietuvių gyventojų, ypač jaunosios kartos atstovų. I. Seliukaitė

prabilo ir apie ryškų visuomenės susiskaldymą, kuris ne itin palankus siekiant bendrų tikslų. Palinkėjo visiems santarvės ir susiklausymo.

Pranešėja I. Seliukaitė, atstovaujanti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, atvežė ir įteikė kultūros ministro Šarūno Biručio personalines padėkas visiems Punsco LKN ansamblių vadovams, kapelai „Klumpė“ ir šokių grupei „Vyčiai“ šiemet švenčiamų sukakčių proga bei ilgiausiai LKN kultūrinėje veikloje dalyvaujančiam Valentui Uzdilai. LKN direktorę, darbuotojus bei ansamblių pasveikino ir konferencijoje dalyvavęs Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič.

Oficialiąją jubiliejaus iškilnių dalį užbaigė direktorės Astos Pečiulienės knygos „Punsco lietuvių kultūros namai 1956–2016“, skirtos LKN 60-mečiui paminėti, pristatymas. Mintis sudaryti tokį leidinį buvo kilusi jau anksčiau, bet tik jubiliejaus proga imtasi tokio sunkaus, sudėtingo ir atsakingo darbo. 60 metų – tai didelis laiko tarpas. Visko surašyti ir prisiminti neįmanoma. Monografija nagrinėja lietuvių kultūrinės veiklos pradžias Punsco krašte, kurios ypatingą svarbą turėjo Punsco lietuvių kultūros namų įsikūrimui. Knygoje aptariama įstaigos

praeitis ir dabartis. Prisimenama neretai kontroversiškai vertinama Lietuvių kultūros namų įkūrimo istorija, sudėtinga veiklos pradžia, naujo pastato statybos darbai ir sunkumai. Punsco lietuvių kultūros namai – tai visų pirma čia dirbantys ir meno ansambliuose dalyvaujantys mūsų krašto žmonės, todėl monografijoje daug dėmesio skiriama čia besidarbavusių kraštiečių portretams. Prisimenami buvusių ir esamų ansamblių veiklos svarbiausi momentai, įvardijami visi dalyviai, aktyviai prisijungę prie kultūrinio gyvenimo puoselėjimo. Per 60-metį įstaigai vadovavo 11 vedėjų, dirbo 32 instruktoriai, 7 aptarnaujantys darbuotojai, veikė 13 ansamblių, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1500 Punsco krašto lietuvių.

Kultūros namuose gyvenimas verda ne tik repeticijų, bet ir koncertų, kitų renginių metu. Čia rengiami valstybinių švenčių minėjimai, proginiai bei kasmetiniai autoriniai ansamblių koncertai, spektakliai, organizuojamos parodos, rodomi filmai, vyksta svečių pasirodymai, rengiamos labdaros akcijos, knygų pristatymai, vestuviniai vartai ansamblių, išvykos į spektaklius ir koncertus Lenkijoje ir Lietuvoje. Tradiciniais tapę Punsco lietuvių kultūros namuose rengiami Vėlinių ir Motinos dienos koncertai, Vaikų teatrų festivalis „Raganė“, Klojimo teatrų festivalis, Tautinių mažumų susitikimai, Chorų šventė „Lietuva brangi“, Vaikų lietuviškos dainos konkursas „Dainorėlis“, Muzikuojančių šeimų šventė, „Melpomenės drugelio“ apdovanojimai, Lietuviškų šokių festivalis „Raitakojis“. Kultūros namai talkina rengiant sąskrydžius, Žolinės šventes ir kitus kultūrinius renginius, bendradarbiauja su krašto švietimo įstaigomis, visuomeninėmis organizacijomis, draugijomis. Knygoje nemažai dėmesio skiriama Punsco lietuvių kultūros namų globojamam Juozo Vainos etnografiniam muziejui ir etnografinėi sodybai – skanseniui.

Lietuvių kultūros išsaugojimo darbuose labai svarbų vaidmenį atlieka glaudus ryšys su tėvynainiais, todėl meno ansambliai dalyvauja ne tik Dainų šventėse, bet ir įvairiuose festivaliuose, apžvalgose, kultūriniuose renginiuose Lietuvoje, atstovauja Punsko kraštui užsienyje.

Monografija sudaryta remiantis Punsko lietuvių kultūros namų ir čia veikiančių ansamblių kronikose užrašyta informacija, straipsniais, spausdintais „Aušros“ leidinyje bei kitose knygos, žmonių prisiminimais ir pasakojimais. Čia skaitytojais ras ir DVD plokštelę su filmu apie LKN ansamblius ir renginius.

Po konferencijos atidaryta paroda „Penkių etnografinių Lietuvos regionų tautiniai kostiumai“, apie kurią papasakojo Danutė Keturakienė iš Lietuvos liaudies kultūros centro. Nepaprastai gražūs kostiumai papuošė I aukšto fojė. Čia taip pat galima buvo pavartyti ansamblių kronikas. Dauguma meno kolektyvų savo veiklą įamžina įrašais ir nuotraukomis kronikose. Ilgainiui tai tampa puikiu istorijos liudijimu ir palikimu. Smagu buvo pavartyti kronikų puslapius ir pasidžiaugti tiek ansamblių praeitimi, tiek dabartimi. Jubiliejaus proga kultūros namus puošė ir dviejų menininkių – mūsų kraštiečių Genutės Pečiulytės ir dailininkės Ilonos Kalibaitienės iš Alytaus dailės darbų paroda.

Jubiliejaus proga vartus atkėlė ir lankytojų laukė po Punsko LKN sparnu veikiančias Juozo Vainos etnografinis muziejus, Punsko etnografinė sodyba – skansenas ir šalia esantis „Dviejų meistrų pasakų kaimelis“.

Punsko lietuvių kultūros namai – tai lietuviškos dainos, muzikos, šokio, teatro malūnas, kuriame verda kasdienis repeticijų gyvenimas, šventinių koncertų šurmuly. 60-mečio jubiliejines iškilmes vainikavo koncertas „Po malūno sparnais“ (scenarijaus autorė ir režisierė – Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė).

*„Aš mačiau, girdėjau,
Malūne naujieną girdėjau –
Ten malūne „Jotva“ šoko,
„Dzūkija“ skambiai giedėjo,
„Klumpė“ jau taip trankiai grojo,
„Vyčių“ kojos net kilnojos.
„Balsynėlis“ ir „Puniukai“,
„Kregždės“ ir maži „Kregždžiukai“
Su Klojimo teatru*

Supos po šituo sparnu.

Šešiasdešimtmetis darbas

Šiam malūne šiemet verda.“ (J. M.-V.)

Tokiais žodžiais publiką pasitiko ir koncertą pradėjo pagrindinė vakaro vedėja – gegutė (Ina Pečiulytė), kuriai talkino laumės, kaukučiai, aitvarai, velniūkštis, senelis ir senelė, žvitriosios kregždės ir kiti malūno gyventojai – visų LKN veikiančių teatrų artistai. Gegutelė puikiai pristatinėjo

ansamblius, su publika dalijosi visais „gandais“ ir „teisybėmis“. Scenoje šurmuliavo šokėjai, dainininkai, muzikantai, vaidintojai.

Kadangi ansambliai į sceną ėjo pagal gyvavimo „senumą“, tai pirmuosius laumės pakvietė choreografinio sambūrio „Jotva“ šokėjus, kurie šiemet švęs gyvavimo 65-metį. Tai ansamblis, turėjęs daugiausia dalyvių – net 727, nors, aišku, dar tikriausiai ne visus pavyko įvardinti ir suskaičiuoti. Šokėjai publikai padovanojo penkis šokius iš koncertinės programos „Čeltyčios ašaros“. Merginos atliko „Prie jūrių, marių“, mažylius matėme šokant „Paną Uoną“, studentų grupę besisukant „Kon saka?“, vaikus – „Sodauto“ verpetuose, o jaunimą – šokyje „Bitele ryto“. Sambūrio vadovė – Kornelija Mauliūtė.

Dzūkija – dainų ir margų juostų kraštas. O kad mūsų kraštas dainingas – niekam nereikia įrodinėti. Mišrus choras „Dzūkija“ su pertraukomis gyvuoja nuo 1957 m. Ilgiausiai, net 23 metus, chore dainuoja sesės Jūratė Karauskienė ir Gražina Bliūdžiuvienė. Chorui vadovauja Vidas Simanauskas. „Dzūkija“ atliko „Messe Breve Nr. 7“ – kūrinys buvo skirtas visiems Anapilin iškeliavusiems LKN vedėjams, ansamblių vadovams, dalyviams.

Ant malūno sparnų jau 58 metus besisukantis Klojimo teatras šįkart

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

publikai padovanojo „Teatrinį popurį“ – sulipdytas kelias sceneles iš paskutinių spektaklių. Matėme P. Vaičiūno „Patriotų“ Liubą Šereikienę su Petru Velička, besiruošiančius sprukti su pavogtais pinigais, B. Sruogos „Dobilėlio penkialapio“ besilinksminančius Teklę Bračgulienę su Antanu Šiaučiūnu bei Pipynių porelę, o gaidžiui pragyduš – S. Žemaičio „Mirtos Činčiberaitės“ ištraukėlę su Maryte ir Petru. Ne veltui toks porų pasirodymas – nuo 1975 m., kuomet pradėti rengti vestuviniai vartai LKN ansambliams, daugiausia porų buvo teatralų gretose. Negalime pamiršti, kad daugiausia, net 25 vaidmenis, sukūrusi Rūta Burdinaitė ir toliau sėkmingai vaidina klotimiečių gretose.

Garbingą 50-ąjį jubiliejų atšventusi kapela „Klumpė“ – tai daugiausia koncertuojantis ansamblis, kuris per paskutinius 15 metų scenoje pasirodė bent 285 kartus. Pusę amžiaus be pertraukos grojanti ir dainuojanti kapela išleido 7 įrašų plokšteles ir dokumentinį filmą. „Klumpė“ su „Puniukų“ jaunaisiais muzikantais pagrojo „Maršpolkę“, dainininkės atliko „Nebegrišiu laukų takeliu“, o kartu su balsingais vyrais užtraukė „Punsko dainą“. Kapelai jau daugelį

metų vadovauja Jonas Zakaravičius.

1981 m. LKN darbą pradėjo vaikų dramos būrelis. Jo veikla ilgainiui buvo nutrūkusi. Atgaivinta tik 2007 m. Mažieji aktoriai, pasikrikštiję „Kregždutės“ vardu, sėkmingai skraido savo krašto ir Lietuvos teatrinėje padangėje, rudeniop planuoja dalyvauti Tarptautiniame vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje Vokietijoje. Jubiliejaus proga „Kregždutė“ paruošė ištrauką iš šiųmečio spektaklio „Pepė“ pagal Astridos Lindgren „Pepė Ilgakojinė“, kurią lydėjo ir muzikinis žaidimas „Statom, statom, statom spektaklį“.

Daugiausia po pasaulį su koncertais keliaujantis ansamblis – šiemet švenčianti 15-ąjį gimtadienį šokių grupė „Vyčiai“. Jie pasirodė JAV, Kanadoje, Meksike, Kinijoje, Belgijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, žada skristi ir į Pietų Korėją. Šokėjų pasirodymams dažniausiai talkina kapela „Klumpė“. „Vyčių“ gretose yra ilgiausiai, daugiau kaip 30 metų, be pertraukos ansambliuose šokantis Vitas Uzdila. „Vyčiai“ atliko „Kūlimo šokį“. Vadovė – Asta Pečiulienė.

„Kiek Punioje akmenukų – tiek „Puniukuos“ šokėjukų. Dalis jų lyg tie kaukūčiai – puikiai grojantys vaikučiai“, – šitais žodžiais pristatyta jau 13 metų gyvuojanti Vaikų liaudies meno

studija „Puniukai“, kurią sudaro 4 šokėjų grupės ir kapela. Mažiausieji šokėjai pritariant muzikantams sušoko „Folklorinių šokių pynę“. Vaikai atliko „Gintarinius riešutus“ ir „Plaukė žąselė“, o jaunuoliai – „Pempel, pempel“. Šokėjams vadovauja Asta Pečiulienė, kapelai – Jonas Zakaravičius.

Vienas jaunesnių LKN ansamblių – vaikų ir jaunimo vokalinė grupė „Balsynėlis“, gyvuojanti 7-erius metus. Šiemet ji ruošiasi vykti į Lietuvos moksleivių dainų šventę „Tu mums viena“ Vilniuje. „Balsynėlio“ vaikučiai padainavo „Rojaus obuoliukus“, o jaunimas kartu su vadove Egidija Pociene – dainą „Ant bangos“.

Jaunių teatras „Kregždė“ – tai „Kregždutėje“ užaugę vaikai, 2010 m. susibūrę į atskirą teatro grupę. Daugiausia vaidmenų sukūrę Irmina Liškauskaitė ir Ramūnas Zdanys. Du kartus tapęs „Šimtakojo“ laureatu teatras šįkart parodė naujausio spektaklio „Obuolių kritimas“ (pagal Albino Žukausko kūrybą) prologą.

Pats jauniausias LKN meno kūdikis – dramos studija, suburta 2010 m. Savos teatrinės kalbos ieškanti trupė nedirba ir nesirenka pastoviai, o tik reikalui esant – eksperimentuoja su poezija ir poetine teatro estetika. Jubiliejaus proga parengė montažą „Dėdė Petras“ pagal Birutės Jonuškaitės kūrybą. Muzika – Viktoras Šliaužys. Visiems teatrams vadovauja režisierė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė.

Jubiliejinio koncerto metu scenoje pasirodė per 300 mūsų krašto dainininkų, šokėjų, muzikantų, teatralų. Keli jų buvo išskirti ir paminėti. Tai dvi šeimos, kurios jubiliejiniais 2016 m. kultūrinėje veikloje dalyvauja „visos sudėties“: Dalios ir Vito Uzdilų (dukra Loreta ir sūnus Eimantas) bei Marytės ir Kosto Misiukonių (dukra Daiva ir sūnus Rimas). Beje, Marytė Misiukonienė atstovauja šeimai, kurios net keturios kartos dalyvavusios LKN veikloje: pradėjo Juozas Vaina, po to dukra Marytė Vainaitė-Misiukonienė, anūkė Daiva Misiukonytė-Valinčienė,

proanūkės Indra ir Greta Valinčiūtės. Pavyko suskaičiuoti net 30 šeimų, kurios per visus LKN gyvavimo metus dalyvavo kultūrinėje veikloje. Į sceną pakviestas pats vyriausias dalyvis – 80-metis „Klumpės“ dainininkas Viktoras Murauskas, ir pati jauniausia – 4-metė „Puniukų“ šokėja Lucija Stankevičiūtė. Ilgiausiai, net 49-erius metus, LKN veikloje dalyvauja „Klumpės“ muzikantas Valentas Uzdila, o ilgiausiai, net 33-ėjus metus, ansamblio vadovo pareigas ėjęs Algis Uzdila. Pavyko suskaičiuoti, kad daugiausia, net 6 ansambliuose, yra dalyvavę Ina Pečiulytė, Rimas Misiukonis ir Valentas Uzdila, 5 ansambliuose galėjome matyti Daivą Grigutyte, Aliciją Liaukevičienę, Irminą Liškauškaitę, Jolantą Malinauskaitę-Vektorienę, Kostą Misiukonį, Matą Pečiulį, Arnoldą Vaznelį, Tomą Žilinską.

Padėkos žodžiai skirti ir esamiems, ir buvusiems direktoriams, ansamblių vadovams. Tai jie suburdami aplink save žmones įsuka malūno sparnus. Bėlieka didžiutis dideliu, gražiu būriu ansamblių ir tikėti, kad noras dalyvauti LKN veikloje ilgainiui neišblės, lietuviškos dainos, muzikos, šokio, žodžio gerbėjų gretos nemažės. 300 narių – tai nemaža bendruomenė. Punsko LKN malūne gyvenimas virte verda – kasdienių repetitijų šurmulyje ir scenos šviesoje susipina kasdieniai vargai ir šventiniai džiaugsmiai. Svarbiausia, kad vis dar esame, mūsų meninis lygis nekrenta, puoselėjame lietuviškumą, garsiname Lenkijos lietuvių ir Punsko krašto vardą kiek ir kur tik įmanydami. Misija vykdoma: surenkam, perteikiame, atiduodam. Uždaras ratas. LKN malūno sparnai sukasi tam, kad lietuviška dvasia šitam krašte gyvuotų kuo ilgiausiai.

Smagu, kad į šventę susirinko sausakimša mūsų kraštiečių ir svečių žiūrovų salė. Sulaukėme ir sveikinimų. Dar konferencijos metu jubiliejaus proga pasveikino LR konsulato Seinuose vadovas,

ministras patarėjas Vaclovas Stankevičius bei Lietuvos kultūros ministerijos ir Lietuvos liaudies kultūros centro atstovai. Gaila, kad pagrindiniame renginyje – koncerte dalyvavo tiek nedaug svečių iš Lietuvos. Visgi gyvuojame ne tik sau, bet ir Lietuvai. Juk mes – mažytis Tėvynės priešpilis su tomis pačiomis kalba, istorija, kultūra, tradicijomis. Koncerto metu sveikinimo žodį tarė prof. dr. Riman-tas Balsys. Linkėjimus ir klumpele perduoti paprašė Senasis Agluonėnų klotimo teatras.

Palenkės vaivadijos valdyba Punsko LKN skyrė „Garbės ženklą“ už nuopelnus Palenkės vaivadijai, kurį įteikė valdybos narys Bogdanas Dijukas (Bogdan Dyjuk). Palenkės vaivadijos maršalkos įstaigos Kultūros ir paveldo departamento direktorius Anatolis Vapas (Anatol Wap) prie sveikinimų pridėjo ir daiktinę dovaną – Punsko LKN praturtėjo dar vienu mikrofonu. Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla ir gimnazija jubiliejaus proga vyriausiajai „Puniukų“ šokėjų grupei padovanojo tautinių drabužių komplektus, o Lietuvos kultūros ministerija skyrė lėšų naujiesiems „Vyčių“ tautiniams drabužiams. Daug gražių žodžių tarė buvęs Vaivadijos kultūros animacijos centro direktorius Andžejus Dirdalas (Andrzej

Dyrdał) ir dabartinis direktorius Cezaris Mielko (Cezary Mielko). Pasveikino taip pat Seinų apskrities įstaiga, Punsko savivaldybė (visiems ansambliams padovanojusi po pintinę skanumynų), mokyklos – Punsko Kovo 11-osios licėjus, Punsko Dariaus ir Girėno mokykla, Punsko vaikų darželis, Vidugirių pagrindinė mokykla, „Aušros“ leidykla, Lenkijos lietuvių draugija ir Lenkijos lietuvių bendruomenė. Paštu sveikinimo raštą atsiuntė Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerija.

Bėlieka padėkoti visiems jubiliejuje dalyvavusiems – tiek ansamblių dalyviams, tiek žiūrovams, tiek svečiams, tiek partneriams (Punsko savivaldybei, Lietuvos liaudies kultūros centrui), tiek rėmėjams (Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Palenkės vaivadijos maršalkos įstaigai). Nuoširdžiai ačiū visų teatrų artistams už papildomą repetitijų krūvį ir darbą rengiant teatralizuotą koncertinę programą.

„60 iškukuota ir išškota, išdainuota, Išvaidinta ir išgrota, jau beliko tiktai puota.“

Švėskime visi! Juk tai dėl mūsų visų – kelių mūsų krašto lietuvių kartų – darbo šiandien galime džiaugtis ir didžiudamiesi suktis „Po malūno sparnais“.

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Punsko licėjui 60

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Reta, kad į lietuvių bendruomenės renginį atvyktų net du tokio rango svečiai, kaip minint Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjaus 60-ąjį jubiliejų. Šios vidurinės mokyklos absolventus pagerbė prof. Vytautas Landsbergis su žmona Gražina. Apie profesoriaus nuopelnus, pareigas ir svarbą einant į Kovo 11-ąją pasakoti nereikia. Jis – jau tapęs legenda. Minėjime taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Žinoma, buvo atstovaujama taip pat Švietimo ir mokslo ministerijai, gausu buvę kitų institucijų atstovų, atvyko LR diplomatai Lenkijoje: ambasadorius Šarūnas Adomavičius, Konsulato Seinuose vadovas Vaclav Stankevič, Palenkės vaivada Bohdanas Paškovskis (Bohdan Paszkowski), Palenkės vaivadijos valdybos narys Bogdanas Dijukas (Bogdan

Dyjuk), vietos savivaldos vadovai, kaimyninių ir bendradarbiaujančių mokyklų direktoriai, kiti svečiai.

Jubiliejaus proga Punsko verslininkas, bitininkas Petras Vitkauskas mokyklai dovanavo naują Punsko Kovo 11-osios licėjaus vėliavą. Tuo ir buvo pradėta oficialaus jubiliejaus minėjimo ceremonija – įnešta sena mokyklos vėliava ir fundatorius Petras Vitkauskas pakviestas įteikti naująją.

Į šventę susirinkusius svečius sveikino direktorė Irena Marcinkevičienė. Savo įžanginėje kalboje ji pabrėžė: „Didelė garbė man šią akimirką stovėti prieš Jus atstovaujant tokiai reikšmingai Lenkijoje gyvenantiems lietuviams švietimo įstaigai. Šio krašto raida ir likimas neatsiejamai susiję su Punsko licėjumi. 1956-aisiais metais įkurta mokykla veiklos pradžioje turėjo labai kuklias buitines sąlygas, tačiau dirbo joje užsidegimo ir ryžto

kupini mokytojai. Laikui bėgant mokykla išugdė į savąjį kraštą sugrįžusių dirbti specialistų gretas. Tai mokytojai ir tarnautojai, gydytojai ir kiti medicinos specialistai, kultūros darbuotojai, mokslininkai, ūkininkai ir daugelis kitų. Išstos mokyklos absolventų kartos kūrė savo gimtojo krašto sėkmę. Kiti pasirinko gyventi toliau nuo gimtųjų namų, neretai užsienyje, bet visur pastebimas mūsų mokyklos absolventų aktyvumas – jie ne tik sėkmingai dirba ir kuria nuosavus verslus, bet taip pat pasižymi aktyvia visuomenine veikla. Šiomet absolventų skaičius viršijo 1500.

Šiandien džiaugiamės, mieli absolventai, kad dažnai ir noriai į mokyklą sugrįžtate. Susijaudinusi stebėjau pasirusimus jubiliejui, kuomet siūlėte savo pagalbą, ateidavote su klausimais, skambindavote ar rašydavote mums, rodydami didelį

Centre gerbiamas svečias – prof. Vytautas Landsbergis

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

susidomėjimą renginiu. Dėkoju, kad neužmirštate savo mokyklos, prisimenate mokytojus, metus, praleistus mokykloje, ir noriai pasidalijate savo prisiminimais. Ačiū Jums už kartu atliktus darbus.

Jubiliejus yra gera proga pažvelgti į praeitį, bet ir pasiruošti ateičiai – svarbu, ir kas jau nuveikta, ir ką verta tęsti, ir kaip tobulėti bei keistis. Nuveiktų darbų neįmanoma pervertinti. Apie tai liudija per pusantro tūkstančio absolventų, vidurinių išsilavinimą įgijusių gimtąja kalba, subrendusių gimtoje aplinkoje. Per visą šešiasdešimtmetį mokykloje vyko popietinė veikla, moksleiviai šoko, dainavo, vaidino, sportavo, piešė ir redagavo. Per šią veiklą buvo stiprinamas moksleivių tautinis tapatumas ir jie tobulėjo. Visada mokiniai noriai ir sėkmingai dalyvaudavo konkursuose bei varžybose. Džiugina abitūros egzaminų rezultatai. Nors istorijoje visko buvo, šiandien taip pat pasitaiko nesėkmių, tačiau moksleivių pasiekiami rezultatai neatsilieka nuo šalies ir vaivadijos vidurkių, neretai tuos vidurkius aplenkia. Stengdamiesi neatsilikti nuo aplinkos, sėkmingai rengiame projektus pagal Europos Sąjungos finansuojamas ir kitas programas. Labai

vertiname Lietuvos Respublikos palaikymą ir teikiamą mums paramą.“

Pirmiausia mūsų licėjų sveikino prof. Vytautas Landsbergis, kuris savo kalboje pabrėžė šio krašto lietuvių indėlį į Lietuvos ir Lenkijos kultūrą. „Visame pasaulyje galima sutikti punskiečių, kuriuos iš kitų atskirsi pagal specifinį dzūkišką akcentą. Beje, neteko girdėti apie chuliganus iš Punsko“, – juokėsi. Profesorius taip pat pasidalijo mintimis apie Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš Europos Sąjungos referendumo rezultatus ir pasekmes.

„Mokykla yra daugiau nei pastatas. Mokykla jaunajai kartai perduoda ryšį su gimtine, su Lietuva, perduoda pagarbą mūsų istorijai ir atveria kelius į pasaulį. Dėkoju licėjams įkūrėjams, mokytojams, vadovams ir bendruomenei, kurie 60 metų kūrė, puoselėjo ir išlaikė šį šviesos židinį“, – taip savo sveikinimo kalbą pradėjo LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. „Mes – tai viena Lietuva, jungiama bendros lietuviškos tapatybės ir istorinės atminties. Ir nepriklausomai nuo to, kur gyvename, galime prisidėti prie valstybės stiprinimo“, – sakė jis.

Vaivada Bohdanas Paškovskis

kalbėdamas pabrėžė, kad žinojo, jog važiuoja į ypatingą vietą, kad punskiečiai tai žmonės, kurie savo gyvenimais įrodė lenkų ir lietuvių tautų ryšius. Palinkėjo licėjui, kad jam niekuomet netrūktų mokinių.

Švietimo ir mokslo ministerijai atstovavo Rūta Stanaitienė. Ji perskaitė ministrės Audronės Pitrenienės sveikinimą bei įteikė padėkos raštus už indėlį į šio krašto švietimą visiems buvusiems ir esamai licėjaus direktoriams: Algiui Uzdilai, Juozui Sigitui Paransevičiui, Marytei Černelienei, Irenai Bobinienei, Irenai Marcinkevičienei, bei dviem mokytojoms Gražinai Bliūdžiuvienei ir Astai Pečiulienei („Šalčios“ šokių grupės vadovei).

Sveikinimo žodžius tarė daugybė susirinkusių svečių. Savo vyresniąją sesę sveikino Punsko ir Seinų krašto lietuviškų švietimo įstaigų direktoriai. Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas Algirdas Vaicekauskas pabrėžė, kad licėjus formavo šio krašto lietuvių bendruomenės veidą. „Be Punsko licėjaus nebūtų ir Seinų „Žiburio“...“ – sakė jis.

Minėjimo metu naujai išleista Punsko licėjaus jubiliejaus knyga pristatė Juozas Sigitas Paransevičius, o apie pastarąjį mokyklos dešimtmetį

kalbėjo jos absolventas istorikas Tadas Bagdonavičius.

Šis oficialusis minėjimas – tai tik viena šventės dalis. Jubiliejų švęsta beveik visą savaitę. Buvo atidarytos šiai progai skirtos parodos, vyko konferencijos, kurių metu pranešimus skaitė licėjaus absolventai, įgiję daktaro laipsnius, surengtas koncertas, vyko šventinė vakaronė.

Didelį įspūdį padarė Marytės Černelienės skaitytas pranešimas apie licėjaus pradžią, jo kūrimą, ypač atkreipiant dėmesį į kūrėjų užsidegimą ir gebėjimą aukoti savo patogumą

vardan idėjos – lietuviškos mokyklos. Manau, kad jie niekada to nesigailėjo. Jubiliejai visgi skatina kai ką apmąstyti. Taigi pabaigoje norisi pasakyti, kad tas šiuolaikinis patogumo ar „geresnės mokyklos kur nors Suvalkuose“ vaikymasis – viso labo tik iliuzija, kuri anksčiau ar vėliau sprogs kaip burbulas, nes geri pasirinkimai yra tik tie, kurie grįsti tikromis vertybėmis. O lietuviškas licėjus – toks ir yra. Tai mūsų savastis, mūsų ateitis, mūsų antrieji namai. Galima jį pakritikuoti, bet privaloma visada jį remti ir jį rinktis. Ir niekuomet to nesigailėsime...

Birželio 25 dieną Lietuvių kultūros namuose vyko jubiliejinis Punsko Kovo 11-osios licėjaus koncertas. Jame dalyvavo įvairių kartų mokyklos absolventai. „Suskridome čia iš tolimų ir artimų kraštų, lyg tie paukščiai, prisiminti mūsų jaunystę“, – kalbėjo licėjaus direktorė Irena Marcinkevičienė. Šventėje pasirodė ne tik aktyvi mokyklos šokių grupė „Šalčia“, kuriai vadovauja Asta Pečiulienė, ar Jono Pavilonio vadovaujamas mišrus choras „Pašešupiai“. Scenoje išvydome ansamblius, kurie gyvavo prieš keliolika ar keliasdešimt metų. Licėjaus gimtadienio proga jie vėl atgijo ir sujudino sausakimšą Lietuvių kultūros namų žiūrovų salę.

Garsiais plojimais buvo pasveikinti pirmieji koncerto dalyviai – mokytojo Algio Uzdiolos suburti dvidešimties kartų absolventai, kurie sušoko „Iškilmingą trejinį“. Po jų scenoje pasirodė Gedimino Krauzlio vokalinė grupė, kurią sudarė licėjaus absolventai iki 15-osios laidos. Žiūrovus maloniai nustebino jubiliejui atgimęs vokalinis-instrumentinis ansamblis „Ulbuonėlės“. Jį paruošė mūsų parapijos vargonininkas Eugenijus Parakevičius. „Ulbuonėles“ 1974 m. subūrė mokytojas Antanas Šliaužys. Merginų grupė neretai

Jubiliejinis Punsko Kovo 11-osios licėjaus koncertas

JURGITA STANKAUSKAITĖ

tapdavo muzikinių konkursų laureate. Per 20 veiklos metų „Ulbuonėlėse“ dalyvavo apie 300 mokinių.

Po to šventinę nuotaiką pamargino dzūkiškai dainuojantis „Salcinėlis“, kurį šiai progai atgaivino ilgus metus jam vadovavusi mokytoja Irena Kalinauskienė. Vėliau scenoje išvydome merginų grupę „Pavasaris“. Galbūt ne visi ją atsimena, todėl verta paminėti, kad „Pavasaris“ susikūrė tada, kai licėjaus choras nesivadino „Pašešupiais“. Nuo pat pradžių jam vadovavo Jonas Pavilonis.

60-ojo jubiliejaus proga sceną sudrebino nuo 30 metų licėjaus šokamas „Gailingis“. Tai piemenų šokis su varpeliais, kurį į mokyklą atvedė ilgametė Punsko lietuvių kultūros namų direktorė Jūratė Kardauskienė.

Šventėje negalėjo pritrūkti kartkartėmis koncertuojančios Punsko krašto jaunimo grupės „SAU“. Nors ji įsikūrė, kaip patys jos dalyviai sako, „kokių 2011 metų vasarą, nes nebuvo ko veikti“, jų atliekami muzikiniai kūriniai ypač pamalonino jaunesnės kartos atstovų širdis. Po grupės „SAU“ žiūrovus nustebino nepakartojamas prieš keliasdešimt metų Dariaus Zimnicko suburtas ir šiai progai atkurtas kvartetas „Šešupė“, kuris visuomet išsiskirdavo originalia kūryba. Profesinių muzikos aukštumų siekia taip pat dar keli licėjaus absolventai, kurie savo ateitį sieja su muzika. Tai, tarp kitko, Vida Bobinaitė iš Punsko ir Darius Stoskeliūnas iš Kampuocių. Koncerte

galėjome mėgautis švelnaus smuiko ir turbūt niekada gyvai negirdėto fagoto garsais. Beje, Darius pasirodė su Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro dalyviu, kolega Jonu Žemoniumi. Vėliau scenoje pasirodė Klaipeidos valstybinio muzikinio teatro solistas Kęstutis Nevulis. Jis atliko ne tik solinę dainą, bet ir padainavo kartu su choru „Pašešupiai“.

Šventinį koncertą puošė ne tik dainos ir šokiai. Nutilus muzikai ir žiūrovų plojimams, atėjo laikas pasiklausyti poetinės kompozicijos „Laimės žiburys“ pagal Algio Uzdilos ir „Būki mums motina“ pagal Janinos Aleksaitės (Macukonienės) eiles bei „Iš vaikiško piešinio“ pagal Birtutės Jonuškaitės kūrybą. Kompozicijas parengė Jolanta Malinauskaitė-

Vektorienė. Pastarajai kompozicijai muziką sukūrė Viktoras Šliaužys.

Einant koncertui į pabaigą, į sceną buvo pakviesti pirmieji licėjaus absolventai, kuriuos palydėjo finalinė „Pašešupių“ daina „Baltas paukštis“ (solistas – Viktoras Šliaužys).

„Daug dar reikėtų koncertų, kad paminėtume visus licėjaus absolventus ir jų nuveiktus darbus...“ – kalbėjo koncerto vedėjai Irena ir Rimas Misiukoniai. Šiuo šventiniu koncertu daugiausiai rūpinosi Asta Pečiulienė, o scenarijų sukūrė Rūta Burdinaitė, kuriai talkino Jurgita Stankauskaitė.

Koncerto pabaigoje suskambėjo senų mokyklos skambučių garsai sukviėti visus mokyklos absolventus į bendrą vakaronę licėjaus.

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Praėjusieji mokslo metai

Punsko savivaldybės vaikų darželis

ALICIJA VALINČIENĖ

Štai ir vasara, atostogos. O atrodo, kad dar taip neseniai rinkomės pirmai mokslo metų dienas. Rugsėjo 1-ąją mūsų darželio duris atvėrė 82 darželinukai. Metams bėgant vaikų būrys vis didėjo ir mokslo metus užbaigė 96 auklėtiniai. 17 iš jų po atostogų keliaus į mokyklą.

Mūsų darželio tikslas yra paruošti vaikus mokyklai, kad būtų aktyvūs, pasitikintys savimi ir savo gebėjimais, turintys stiprią pažinimo motyvaciją, ugdyti vaikų tautinį, kalbinį bei etninį tapatumą, lavinti jų gimtąją kalbą.

2015/2016 mokslo metais dirbo penkios vaikų grupės: dvi lietuviškos 3–4 metų, dvi lietuviškos 5–6 metų ir

viena lenkiška. Darželyje vyko anglų kalbos ir ritmikos pamokėlės, su vaikais, turinčiais kalbos sutrikimų, dirbo logopedė, o turintiesiems specialių poreikių buvo užtikrinta psichologės, oligofrenopedagogės pagalba.

Darbo įdėta daug, todėl ir rezultatai išpūdingi. Įgyvendinome ne tik Lenkijos švietimo ministerijos patvirtintus mokymo pagrindus, bet darėme ir nemažai papildomų darbų. Mokytojos ruošė vaikus konkursams, parodoms, festivaliams, organizavo išvykas. Mūsų darželinukai dalyvavo daugelyje įvairių renginių. Labai šauniai atstovavo Lenkijos lietuvių tautinei mažumai Seinuose, Suvalkuose

ir Balstogėje.

Kaip ir kiekvienais metais, 5–6 metų lietuviškos grupės buvo išvykusios į Balstogę, kur dalyvavo festivalyje „Mūsų regiono dainos ir šokiai“. Po pasirodymo vaikai lankėsi Vaikų pramogų centre „Fikoland“. Mažylių grupės buvo nuvykusios į Suvalkus – į Regioninių liaudies šokių apžvalgą. Dalyvavome taip pat Darželinukų dainų festivalyje Suvalkuose, solistų ir duetų konkurse „Dainorėlis“.

Skaitėme eiles dailiojo žodžio konkurse Seinuose, kurį suorganizavo Lenkijos lietuvių draugija. Numarginę margučius dalyvavome Tarptautinėje velykinėje parodoje-konkurse.

Daug švenčių surengta ir mūsų vaikų darželyje. Iškilmingai paminėjome Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, kartu su Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pedagogėmis suorganizavome tarptautinę vaikų dailės darbų parodą „Lietuvos atspindys“, skirtą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Vaikai parodai įvairiomis technikomomis kūrė atvirukus (įdėdami į juos lietuviškumo dvasios) ir jais keitėsi. Savo darbelius parodai Punsko vaikų darželyje pateikė dar Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Rūta“ vaikučiai,

Iš Punsko vaikų darželio archyvo

lietuviškose mokyklose

Vidugirių pagrindinės mokyklos ikimokyklinukai bei Seinų „Žiburio“ darželinukai.

Šventėme Kalėdų eglutę, kai mus aplankė Kalėdų Senelis su dovanų pilnais maišais, Senelių dieną, į kurią auklėtiniai pasikvietė savo senelius. Gegužės mėnesį vykusioje V šeimos šventėje „Graži mūsų šeimynėlė“ dalyvavo vaikai su tėveliais ir pakviesti svečiai. Surengta II tarptautinė vaikų

šventė „Mano spalvotas pasaulis“. Tai buvo labai gera proga susitikti su bendraamžiais iš kitų darželių ir mokyklų. Į svečius atvyko Vidugirių pagrindinės mokyklos bei Marijampolės vaikų lopšelių-darželių „Rūta“ ir „Pasaka“ auklėtiniai su meno programėlėmis. Po iškilmingosios dalies visi smagiai leidome laiką darželio kieme.

Darželyje lankėsi „Sferinis kinas“ – mobilusis planetariumas. Tai nauja filmo pristatymo forma. Sferinės projekcinės sistemos pagalba viso kupolo viduje išgaunamas neįtikėtinas vaizdas. Jaunesnieji vaikai žiūrėjo spalvotą filmuką apie zodiako ženklus, vyresniesiems buvo atskleista „Medžių paslaptis“. Po filmo dar vyko viktorina. Jos metu vaikai galėjo pasitikrinti žiūrint filmą igytas žinias.

Vyresnieji darželinukai dalyvavo edukacinėje programoje „Tyras oras aplink mus“, o visų grupių auklėtiniai – „Saugus kelias į darželį“. Buvome

nuvykę į kiną Suvalkuose, matėme žvėrelius Trakėnų zoologijos sode, lankėmės Punsko muziejuje „Senoji klebonija“, skansene ir Pasakų kaimelyje, kur dalyvavome edukaciniuose užsiėmimuose: skaitėme legendą „Eglė žalčių karalienė“, atlikome daug įdomių ir įvairių užduočių.

Mokytojos visą laiką kelia savo kvalifikacijas dalyvaudamos įvairiuose mokymuose, seminaruose, konferencijose. Tuo pačiu gerėja mūsų įstaigos ugdymo kokybė.

Visus mokslo metus bendradarbiauome su „Aušrelės“ redaktore Vida Baranauskaite, todėl mėnraštyje „Aušrelė“ galima rasti nemažai mūsų vaikų darbelių, išvykų bei švenčių aprašymų ir nuotraukų.

Mus labai remia Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, skirdama lėšų metodinės ir mokomosios medžiagos, tautinės atributikos, mokymo ir kitų priemonių kūrimui,

leidimui, išigijimui. Dėl šių projektų šiemet vaikai gimtosios kalbos mokėsi (ir jau žinome, kad kitais mokslo metais taip pat mokysis) iš lietuviškų pratybų knygelių. Jau skirta parama projektams: „Aš lietuvis“, „Mokausi gimtosios kalbos“, „Tėvynė – tai kalba“. Pateiktas, bet dar nepatvirtintas projektas tautinei atributikai įsigyti „Kas tu esi? Lietuvytis. Tavo ženklas? Baltas Vytis“.

Dėkojame visiems, kurie 1 % pajamų mokesčio skyrė mūsų vaikų darželiui. Ačiū Punsko savivaldybei ir auklėtinių tėveliams už paramą bei labai gerą bendradarbiavimą, nes darželio auklėtinių gerovė, aukštesnė mokymo, auklėjimo kokybė priklauso nuo mūsų visų bendrų pastangų bei geranoriško indėlio. Nuoširdžiai dėkojame visiems už visokiausią paramą, gerinančią darželio veiklą.

Linkime gerų, saulėtų ir saugių atostogų!

Iš Punsko vaikų darželio archyvo

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykla

ALGIRDAS VAICEKAUSKAS

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklai praėję mokslo metai buvo vienuolikti. Tai tikrai nedaug lyginant su licėjumi, kuris šiemet šventė 60-metį. Tačiau ir daug, jeigu pabandysime pasverti nuveiktus darbus ir pagalvoti, kokios pasekmės būtų buvusios lietuvybei, jeigu prieš vienuolika metų būtų priimtas kitoks sprendimas negu steigti šią mokyklą.

2015/2016 mokslo metais „Žiburį“ lankė 108 mokiniai: 34 vaikų darželį, 25 gimnaziją ir 49 pagrindinę mokyklą. Geriausių mokymosi rezultatus pasiekė Maja Dzimida (vidurkis 5,58), Vytautas Kuliešius (5,53), Onutė Karaneckaitė (5,50). Smagu, kad mūsų mokyklos mokinių egzaminų rezultatai viršija Lenkijos vidurkį.

Moksleiviai dalyvavo įvairiuose festivaliuose, konkursuose, sporto varžybose, kur laimėjo prizines vietas. Dailiojo žodžio konkurse nominaciją pelnė: I kl. kategorijoje Ula Vilkelytė, II kl. kategorijoje Vaiva Vaicekauskaitė ir Rasa Maksimavičiūtė, III–IV kl. kategorijoje Jolanta Misiukonytė, Natalija Krakauskaitė, Onutė Karaneckaitė. V–VI kl. kategorijoje Klaudija Krakauskaitė gavo pagyrimą. I–II gimn. kl. kategorijoje II vieta atiteko Simonai Zubavičiūtei, pagyrimas – Artūriui Astrauskui, o III gimn. kl. ir licėjaus kategorijoje II vieta – Silvijai Liaukevičiūtei, pagyrimai – Povilui Černeiui ir Vytautui Kuliešiui.

Lietuvos istorijos konkurse Vytautas Kuliešius laimėjo I vietą. Lietuvių kalbos konkurse II vietą pelnė Klaudija Krakauskaitė. Lietuvių kalbos

viktorinoje gimnazijoms II gimn. kl. komanda (Julija Balulytė, Simona Zubavičiūtė, Artūras Astrauskas, Dovydas Gudaitis, Kornelija Pakutkaitė) laimėjo II vietą. Silvija Liaukevičiūtė ir Vytautas Kuliešius dalyvavo Lietuvių kalbos olimpiadoje.

Tarptautiniame literatūrinių montažų konkurse „Mano sapnuose vaikštai, Lietuva“ Vilniuje dalyvavo IV–V kl. grupė ir gimnazistų grupė. Gimnazistai laimėjo I vietą. I–III kl. dramos būrelis parsivežė dovanų iš Vaikų teatrų festivalio „Mažieji obuoliukai“, kuris vyko Marijampolėje. IV–VI kl. dramos būrelis sėkmingai pasirodė Tarptautinėje vaikų teatrų apžvalgoje „Teatras – geriausias vaistas“. Visi teatriukai gražiai atstovavo mokyklai Vaikų teatrų festivalyje „Raganė“ Seinuose.

Dailės konkurse „Saugus darbas žemės ūkyje“: I kat. apdovanojimas skirtas Viktorijai Sakalauskaitei, II kat. apdovanojimai – Majai Dzimida, Onutei Karaneckaitei ir Adrijonui

Vaicekauskui. Vaivadijos dailės konkurse „Nupiešk savo šventines svajones“ Paulina Nevulytė pelnė I vietą. Dailės konkurse Vaikų teatrų festivalio metu laimėjo: Povilas Pivovarskis – I vietą, Mantas Sakalauskas – III vietą (darželio ir I–III kl. kategorijoje), Lilija Balulytė – II vietą (I–VI kl. ir gimnazijų kategorijoje). Velykinio konkurso skutinėtų margučių kategorijoje nominacija skirta Lilijai Balulytei, tradicinių margučių kategorijoje pagyrimai – Ievai Karaneckaitei bei II klasės mokiniams ir jų auklėtojai. Vaiva Vaicekauskaitė ir Elyza Gudaitytė dalyvavo konkurse „Mūsų Žemė praeityje, šiandien, ateityje“. Konkurse „Pasidalink atsiminimais“ apdovanoti Rita Bernekaitė (III gimn. kl.), Povilas Černelis (III gimn. kl.), Simona Zubavičiūtė (II gimn. kl.), Maja Dzimida (IV kl.), Jokūbas Karaneckas (V kl.). Piešinių konkurse „Brolių Grimų pasakos“ Povilas Pivovarskis laimėjo I vietą, Maksas Labutis – III vietą. Vaikai

Vaikų knygos dienos renginys

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

dalyvavo konkursuose-akcijose „Gandrus pasitinkant“ ir „Gamta aplink mus“.

Seinų apskrities kroso pirmenybėse 2015-09-29 Seinuose Adrijonas Vaicekauskas (900 m bėgimas; dalyvavo 16 mokinių) laimėjo I vietą, Albertas Marcinkevičius (600 m, 12 mokinių) – II vietą, Silvija Misiukonytė (900 m, 15 mokinių) – II vietą. Apskričių kroso pirmenybėse Dauspūdoje Adrijonas Vaicekauskas (900 m bėgimas, dalyvavo 37 mokiniai) pelnė I vietą, Albertas Marcinkevičius (600 m, 34 mokiniai) – II vietą, Silvija Misiukonytė (900 m, 29 mokiniai) – VI vietą, Diana Marcinkevičiūtė (900 m, 22 mokiniai) – II vietą. Palenkės vaivadijos kroso pusfinalio varžybose Augustave Diana Marcinkevičiūtė (900 m bėgimas) iškovojo II vietą. Palenkės vaivadijos kroso finalo varžybose Balstogėje Dianai Marcinkevičiūtei (900 m bėgimas, dalyvavo 60 mokinių) atiteko XIV vieta. Apskričių kroso pirmenybėse 2016-04-15 Dauspūdoje Inga Griutyte (600 m bėgimas, dalyvavo 67 mokiniai) laimėjo V vietą, Vaiva Vaicekauskaitė (600 m, 67 mokiniai) – XI vietą, Silvija Misiukonytė (900 m, 56 mokiniai) – VII vietą, Diana Marcinkevičiūtė (900 m, 26 mokiniai) – I vietą, Robertas Marcinkevičius (600 m, 93 mokiniai) – X vietą, Linas Vaicekauskas (600 m, 93 mokiniai) – XXVI vietą, Albertas Marcinkevičius (600 m, 78 mokiniai) – X vietą, Adrijonas Vaicekauskas (900 m, 65 mokiniai) – IV vietą, Gintas Vaicekauskas (900 m, 27 mokiniai) – XVI vietą, Vytautas Kuliešius (900 m, 30 mokinių) – XVII vietą, Povilas Černelis (900 m, 30 mokinių) – XXII vietą.

Futbolo turnyre Gibuose berniukų komanda (Jokūbas Karaneckas, Gintas Vaicekauskas, Artūras Zdanavičius, Tomas Krakauskas, Bartekas Lipiec, Adrijonas Vaicekauskas,

Patrikas Bobinas) iškovojo I vietą. Palenkės vaivadijos krepšinio pusfinalio varžybose Punske berniukų komandai (Bartekas Lipiec, Jokūbas Karaneckas, Adrijonas Vaicekauskas, Norbertas Skripka, Linas Vaicekauskas, Albertas Marcinkevičius, Marius Krijeris, Deivydas Stankevičius, Maksas Labutis, Povilas Pivovarskis) atiteko IV vieta. Vilniaus lietuvių namų tarptautiniame krepšinio turnyre Vilniuje berniukų komanda (Vytautas Kuliešius, Artūras Karaneckas, Tomas Krakauskas, Artūras Zdanavičius, Gintas Vaicekauskas, Adrijonas Nevulis, Patrikas Bobinas, Eimantas Stankevičius, Dovydas Gudaitis, Povilas Černelis) pelnė I vietą. Palenkės vaivadijos krepšinio pusfinalio varžybose Punske berniukų komanda (Gintas Vaicekauskas, Tomas Krakauskas, Artūras Zdanavičius, Patrikas Bobinas, Vytautas Kuliešius, Povilas Černelis, Dovydas Gudaitis, Artūras Karaneckas, Eimantas Stankevičius, Adrijonas Nevulis) iškovojo II vietą.

Palenkės vaivadijos krepšinio finalo varžybose Balstogėje berniukų komanda (Gintas Vaicekauskas, Tomas

Krakauskas, Artūras Zdanavičius, Patrikas Bobinas, Vytautas Kuliešius, Povilas Černelis, Dovydas Gudaitis, Artūras Karaneckas, Eimantas Stankevičius, Adrijonas Nevulis) iškovojo V vietą.

I lauko teniso turnyre Gižicke Povilas Černelis pelnė I vietą. Seinų apskrities lengvosios atletikos pirmenybėse 2016-05-13 Seinuose Diana Marcinkevičiūtė laimėjo I vietą (1000 m – 3:43,5 s). Palenkės vaivadijos lengvosios atletikos pusfinalio varžybose Suvalkuose Dianai Marcinkevičiūtei (1000 m) atiteko XII vieta. Apskričių lengvosios atletikos pirmenybėse Suvalkuose Diana Marcinkevičiūtė (600 m) pelnė VI vietą.

Žinių apie šv. Kazimierą konkurse Natalijai Krakauskaitei skirta II vieta, Seinų kultūros namų organizuotame dainų ir šokių konkurse Vaivai Vaicekauskaitei – II vieta. Dainų ir poezijos konkurse „Mano Tėvynė – mano meilė“ Simona Zubavičiūtė laimėjo I vietą. I–IV kl. mokiniai dalyvavo dailės konkurse, kurį surengė Kučiūnų mokykla.

Vaikų darželio dramos būrelis gavo specialų apdovanojimą už

Gimnazijos antrokai atsisveikina trečiokus. 2016-06-24

inscenizacijos sumanyimą bei didaktinį spektaklio pobūdį Tarptautiniame mažųjų teatro formų festivalyje „Smykolandia“ Varšuvoje. Apdovanojimus plakatų konkurse „Švarus oras aplink mus“ laimėjo Nikolė Valinčiūtė su mama Aneta ir Brigita Kalkauskaitė su mama Aldute. Literatūriniame konkurse tėvams, kurį organizavo Balstogės sanitarinė epidemiologinė stotis, III vietą laimėjo Darija Šturgulevska (Daria Szturgulewska) – Olivijos mama. Darželis dalyvavo dailės konkurse „Mūsų ekologiškas darželis“ („Nasze ekologiczne przedszkole“), kuriame balsavote už darželinukų darbelį. Apdovanojimo negavome, bet sužinojome, kad turime daug draugų.

Skatinant skaityti knygas mokykloje įrengti skaitymo kampeliai, I–III klasių mokiniai augino „Pasakų skaitymo medį“, mokyklos biblioteka organizavo skaitymo konkursus įvairioms amžiaus grupėms. Labai gerai, kad į skaitymo akcijas įsijungė ir mokinių tėvai.

Mokslo metams bėgant mokyklą aplankė daug svečių: LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, poetai,

bendradarbiaujančių su „Žiburiu“ mokyklų atstovai.

„Žiburio“ mokykla – ne tik švietimo įstaiga. Tai lietuvių tautinio tapatumo ugdymo židinys. Mūsų tikslas yra paruošti jauną žmogų tolesniam visapusiškam vystymuisi. Mums, lietuviams, labai svarbu, kad mokinys toliau lavintųsi lietuvių kalba, būtų

auklėjamas lietuviška dvasia. Tam sudarytos puikios galimybės – mokytis lietuviškoje vidurinėje mokykloje.

Nepamirškime, kad rinkdamiesi lietuvišką mokyklą remiame ją, remiame apskritai lietuvių švietimą, kartu stipriname lietuvių bendruomenę. Tai mūsų išlikimo sąlyga.

Dėkoju visiems, kurie rėmė „Žiburio“ mokyklą leisdami į ją savo vaikus. Ačiū mokytojams, mokyklos darbuotojams, „Lietuvių namų“ darbuotojams Daliai Astrauskieni, Petriui Žardeckui ir

kitiems už puikų bendradarbiavimą. Dėkoju būrelių vadovams, Vysk. Antano Baranausko fondo valdybos pirmininkei Danutei Valukonytei, Tarybos pirmininkei Jolantai Jonušonytei už bendradarbiavimą.

Kviečiame visas lietuviškas Seinų krašto šeimas leisti savo vaikus į lietuvišką „Žiburio“ mokyklą.

Mokslo metų pabaiga

Punsko Kovo 11-osios licėjus

IRENA NEVULIENĖ

Baigėsi dar vieni mokslo metai, tačiau Punsko bendrojo lavinimo licėjui jie neeiliniai. 2016-ieji yra ypatingi, nes mokykla baigia šeštąjį savo gyvavimo dešimtmetį. Daugiau nei 1500 licėjaus absolventų, pasklidusių po visą pasaulį, garsina jo gerą vardą. Nemaža dalis sugrįžo į gimtąjį kraštą, čia gyvena ir dirba, stengiasi išsaugoti ir auginti nuostabų „medį“, kurį Punsko žemėje prieš 60 metų pasodino sąmoningi mūsų protėviai. Visa licėjaus bendruomenė deda daug pastangų, kad ši vienintelė lietuviška vidurinė mokykla Lenkijoje išliktų ir stiprėtų, kad juo galėtų džiaugtis ateinančios lietuvių kartos.

Šiais jubiliejiniais metais moksleiviai ir mokytojai daug dirbo, norėdami gerai pasiruošti šventei ir pasiekti gerų rezultatų.

2015/2016 mokslo metais licėjyje mokėsi 76 moksleiviai: 35 abiturientai, kurių auklėtojai Irena ir Alvydas Nevuliai, 19 antrojų (auklėtojas Darius Valinčius) bei 22 pirmokai (auklėtoja Danutė Šliauzienė). Mokykloje dirbo 14 mokytojų, iš jų tik 7 visu etatu.

Moksleiviai, kurie stengėsi išnaudoti mokykloje jiems siūlomas galimybes, kurie kruopščiai ir atsakingai dirbo, pasiekė labai gerų rezultatų. Gerai ir labai gerai besimokančių mokinių licėjyje yra nemažai. Aukščiausius mokyklos baigimo pažymių vidurkius pasiekė: Daiva Batvinskaitė (5,65), Paulius Birgelis (5,45), Irmina Liškauskaitė (5,25), Aldutė Grigutyte (5,16), Adriana Matulevičiūtė (5,15), Diana Kogačiauskaitė (5,05), Aldutė Vaičiulytė (4,85), Lida Pečiulytė (4,8), Rima Vaičiulytė (4,8), Silvija Valinčiūtė (4,75). Geriausius rezultatus antroje klasėje pasiekė: Gabrielė Krakauskaitė (5,4), Edita

Valinčiūtė (5,2), Alicija Paškevičiūtė (4,89), Živilė Kraužlytė (4,89), Donata Vaičiulytė (4,89). Pirmoje klasėje patys geriausi: Aldutė Karaneckaitė (5,89), Alma Vaznelytė (5,21), Daiva Grigutyte (5,12), Raimundas Venslauskas (5,05), Aneta Šupšinskaitė (4,89), Lukas Kavaliauskas (4,84) ir Adriana Staskevičiūtė (4,78).

Be mokslo, mokykloje vyksta intensyvus kultūrinis gyvenimas. Moksleiviai turi puikias sąlygas ugdyti savo gabumus, gilinti žinias per pamokas ir dalyvaudami popietiniuose užsiėmimuose. Beveik visi mūsų mokiniai lanko meno ar kitus būrelius. Daugiausia dalyvių pritraukia mišrus choras „Pašešupiai“ (vadovas Jonas Pavilonis, koncertmeisteris Dainius Pavilonis) ir šokių grupė „Šalčia“ (vadovė Asta Pečiulienė). Moksleiviai redaguoja licėjaus periodinį leidinį „Dėmesio“ (globėja Birutė Vaičiulienė). Veikia merginų ir vaikų

krepsinio komandos (treneris Darius Valinčius). Aktyviai dirba moksleivių savivalda (globėja Irena Nevulienė).

Mokykloje iškilmingai minėjome Laisvės gynėjų dieną. Trečiojai paruošė jaudinančią programą ir uždegė 14 žvakučių žuvusiesiems 1991 m. sausio 13-osios naktį. Vėliau per kiekvieną pertrauką skambėjo patriotinės Sąjūdžio laikų dainos. Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimą parengė antrokai. Jie pakvietė visus pamąstyti, kas yra valstybė ir kokia yra Vasario 16-osios reikšmė lietuvių gyvenime. Pirmokai paminėjo Spaudos atgavimo dieną. Jie išsakė žodžius, kurie ne vieną priverstė susimąstyti: „Kazkada į kalbą kėsinosi okupantai, dabar, deja, patys dažnai jos nebegebiame, atsisakome, išduodame ją neremdami lietuviškų mokyklų, nenorėdami jose mokytis, niekindami jas ar kaip kitaip menkindami. Tad išlaikykime seniausią

Pirmokų krikštas

Iš Punsko licėjaus archyvo

indoeuropiečių kalbą, rūpinkimės ir didžiukimės savo gimtąja kalba, puoselėkime ją. Kiekvienas save gerbiantis žmogus visada stengiasi išsaugoti tai, kas sava.“

Iškilmingiausiai minime Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną. Punsko licėjui ši šventė ypač svarbi – tai ir mokyklos vardadienis. Puikių koncertą visai visuomenei Punsko lietuvių kultūros namuose surengė licėjaus mokiniai su mokytojais bei ansamblių vadovais. Į šventę buvo pakviesti garbingi svečiai, sveikinimo žodį tarė LR konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič. Scenoje pasirodė mūsų licėjaus bei Šiaulių universiteto gimnazijos meno kolektyvai.

Artėjant mokslo metų pabaigai, birželio 15-ąją, mokykloje buvo paminėta Gedulo ir vilties diena. Licėjaus bibliotekininė Rūta Burdinaitė surengė susitikimą su buvusią tremtinę Zuzana Urbonaitę. Turėjome galimybę pasiklausyti tikros gyvenimo istorijos.

Mokykla turi taip pat savo tradicinius renginius. Vieną jų – Pirmokų krikštą – rengia trečiokai su auklėtojais. Šiais metais abiturientai pasveikino pirmokus „Lic-faktoriuje“. Jie tarp pirmokų ieškojo talentų. Ir daug jų rado: vieni gražiai šoko, kiti parodė

savo aktorinius gebėjimus, tretieji poetinį kūrybingumą, dar kiti turėjo galimybę pasipuikuoti žiniomis apie madas, smagiai pašokti ir pagroti dar niekur nematytais instrumentais.

Po kelių savaičių pirmokai su auklėtoja paruošė Padėką už krikštą. Žiūrovų prigužėjo pilna licėjaus sporto salė. Trečiokai, norėdami išsiskirti iš kitų, į renginį atėjo apsisvilkę įvairiaspalviais chalatais. Susirinkusieji stebėjo laidą „Pirmokai TV“, aišku, apie trečiuokus. Pirmokai pasižymėjo kūrybingumu ir sumanumu – sukūrė puikių eilėraščių, parodė juokingų filmukų, puikiai suvaidino savo „krikštatevius“.

Viena iškilmingiausių švenčių mūsų mokykloje vyksta žiemą, kai trečiokams belieka mokytis tik 100 dienų. Šimtadienis – tai iškilminga ir labai svarbi abiturientams šventė, kuri išlieka jų atmintyje visą gyvenimą. Ji mūsų mokykloje ypatinga, nes abiturientai švenčia kartu su savo tėvais ir mokytojais. Kaip ir kiekvienais metais, licėjaus mokiniai su auklėtojais ir meno vadovais paruošė gražią, prasmingą ir turiningą programą. Jos šūkis: „Kol tu svajoji, tol gyveni“. Šių metų abiturientai – tai 29-oji laida, kuri šoko „Gailingį“. Jie dėkojo savo tėvams ir mokytojams, skyrė jiems skambias dainas bei gražius žodžius,

direktorei Irenai Marcinkevičienei bei auklėtojams Irenai ir Alvydui Nevuliams įteikė gėlių.

Kita trečiuokų šventė – Paskutinis skambutis, kai abiturientai turėjo galimybę paskutinį kartą pasirodyti mokyklos programoje. Jiems buvo įteikti licėjaus baigimo pažymėjimai. Auklėtojai skyrė savo auklėtiniams šiuos žodžius: „Esate jau suaugę, subrendę, prieš Jus atsiveria plataus, nepakartojamo pasaulio durys. Jūsų Šimtadienio dainoje skambėjo žodžiai „Kol tu svajoji, tol gyveni“. Tad gyvenkite ir svajokite! Tačiau neskubėkite savo svajonių įgyvendinti svetimame krašte. Niekada neišmainykite tėvynės ir gimtosios kalbos, savo šeimos ir savo krašto. Kurdami savo ateitį prisiminkite mokyklą, joje patirtus atradimus ir praradimus. Neužmirškite, kad Jūs, 57-oji absolventų laida, mokyklą baigiate ypatingais metais, kai Punsko Kovo 11-osios licėjus švenčia savo 60-ąjį jubiliejų.“ Vėliau jaunimas prie savo mokyklos pasodino beržą, užtraukė dainą „Mūsų dienos kaip šventė“, fotografavosi su mokytojais, tėvais, draugais. Visiems buvo aišku, kad ši diena jau niekad nebegrįs. Abiturientai, jų tėveliai ir auklėtojai, norėdami iškilmingai paminėti Punsko Kovo 11-osios licėjaus 60 metų jubiliejų, mokyklai padovanojo gražią skulptūrą. Vakare vyko trečiuokų atsisveikinimas. „Dzinguliukų“ tema buvo kosmosas. Vakaro organizatorių, antrojų, tikslas buvo rasti tarp trečiuokų ateivį. Pagrindinius vaidmenis atliko Živilė Kraužlytė ir Edvinas Zubavičius. Jie vaidino trečiuokų auklėtojus. „Auklėtojai“ prisiminė kiekvieną abiturientą, stengėsi pavažduoti jų elgesį, parodyti svarbiausius charakterio bruožus. Programos pabaigoje pasirodė ieškomas ateivis.

Licėjaus moksleiviams ir jų mokytojams įsimintinos išvykos, kurios organizuojamos, kad stiprintų jauno žmogaus savimoneę ir ugdytų geras vertybes. Rugsėjo 4–6 dienomis vyko piligriminis žygis iš Kryžių kalno

į Šiluvą. Šiomet keliavo apie 600 piligrimų. Šventkelionėje dalyvavo ir mūsų licėjaus 16 abiturientų (iš 36) bei jų auklėtojai. Kryžių kalne trečiokai pastatė kryžių, kuriuo tarsį įkūnijo savo intencijas. Prisijungę prie žygio dalyvių, laimingi su visa minia žmonių keliavo Šiluvos link.

Siek tiek vėliau, rugsėjo 29 d., antroakai su savo auklėtoju išvyko į Kapčiamiestį. Plaukiojo baidarėmis, grožėjosi vietovę supančiais puikiais kraštovaizdžiais, aplankė muziejų „Jotvingių kiemas“ ir Rudaminos piliakalnį, žaidė dažasvydžiais. Taip pat rugsėji pirmokai su auklėtoja išsiruosė į Marijampolę. Jų kelionės tikslas buvo geriau pažinti vieni kitus ir pamatyti filmą „Edeno sodas“. Grįžę į Punkską, bendravo prie laužo. Pirmąjį mokslo metų mėnesį dar kartą trečiokai su auklėtojais išvyko į ekskursiją po Seiniją ir gilinosi į savo gimtojo krašto istoriją. Verta dėmesio ir mokytojų išvyka į Dzūkijos nacionalinį parką. Choras „Pašešupiai“ tradiciškai nuvyko į Druskininkus ir dalyvavo partizanų dainų festivalyje „Laisvės kelias“. Būdami Druskininkuose, jie aplankė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio memorialinį muziejų.

Mokykloje aktyviai dirbo moksleivių savivalda, kuri ruošė įvairius renginius. Jie su savo globėja mokytoja Irena Nevulienė surengė iškilmingą pirmokų priėmimą, Mokytojų dienas skirtą minėjimą, susitikimą su Elko vyskupu, parapijos kapinių tvarkymą, Kalėdų labdaros akciją, kurios metu surinko 1280 zł ir už šią sumą nupirko kalėdinių dovanų daugiavaikių šeimų vaikams bei sergantiesiems nepagydomomis ligomis. Moksleivių savivalda taip pat paruošė Kūčias mokykloje, šventę pirmąjį pavasario dieną bei suorganizavo įdomų

renginį „Licėjaus talentai“, į kurį pasikvietė Punksko ir Seinų gimnazijų trečiokus. Renginio metu pasirodė talentingi licėjaus moksleiviai, kurie laisvalaikiu ugdo savo gabumus: Irmina Liškauskaitė, turinti aktorinių gebėjimų, laimėjusi daug konkursų ir pelniusi svarbių apdovanojimų, Dalia Vydraitė, išgarsėjusi sporto pasiekimais, žaidžianti Marijampolės „Sūduvos Mantingo“ komandoje, Paulius Birgelis, gavęs šių mokslo metų Lenkijos ministro pirmininko stipendiją, besidomintis istorija, laimėjęs III vietą istorijos konkurse, kurį organizuoja Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Kinga Berneckaitė, Paulia Rupinskaitė ir Živilė Kraužytė, išsiskiriančios gebėjimais piešti ir fotografuoti, Raimundas Venslauskas, Adriana Staskevičiūtė, Gabrielė Krakauskaitė bei Lukas Kavaliauskas, gabūs muzikai, lankantys taip pat Suvalkų II laipsnio muzikos mokyklą. Licėjaus talentai – tai ir krepšininkės (jų treneris Darius Valinčius), kurios savo laimėjimais garsina mokyklos vardą visoje Palenkės vaivadijoje. Šiais jubiliejiniais metais merginoms pavyko iškovoti Palenkės

vaivadijoje aukso medalį.

Daug talentingų mokinių dalyvauja olimpiadose ir konkursuose. Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiadoje Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų mokiniams šiais metais mūsų licėjui garbingai atstovavo trečiokė Daiva Batvinskaitė ir antros klasės mokinė Gabrielė Krakauskaitė (jų mokytoja Birutė Vaičiulienė). Švietimo ir mokslo ministerijos II laipsnio diplomu buvo apdovanota Daiva Batvinskaitė, o III laipsnio diplomu – Gabrielė Krakauskaitė. 2016 m. balandžio 21 d. Seinuose įvyko Žinių apie ŽIV/AIDS konkursas apskrities vidurinių mokyklų mokiniams. Jame dalyvavo Punksko Kovo 11-osios licėjaus, Seinų licėjaus bei technikumų mokiniai. Mūsų mokyklai atstovavo penkios mokinės: Aldona Karaneckaitė, Aneta Šupšinskaitė, Alma Vaznelytė, Edita Valinčiūtė, Gabrielė Krakauskaitė. Jas parengė mokytojas Alvydas Nevulis. Punksko licėjaus mokinės tapo prizinių vietų laureatėmis: Gabrielė Krakauskaitė laimėjo pirmąją vietą, Aldona Karaneckaitė – antrąją, o Edita Valinčiūtė – trečiąją. Nugalėtojų laukė dar

Kovo 11-osios lietuvių licėjaus bendruomenė

Iš Punksko licėjaus archyvo

vienas išbandymas – merginos turėjo nuvykti į Balstogę ir ten varžytis su kitų Palenkės vaivadijos apskričių geriausiais šios srities žinovais. Laurus nuskyne Aldona Karaneckaitė. Ji tapo geriausia iš vaivadijos geriausiųjų. Vertinimo komisija Aldonai skyrė pirmąją vietą.

Kruopščiai dirbdami sulaukėme mokslo metų pabaigos ir šventėme mokyklos 60 metų jubiliejų. Birželio 22 d. įvyko iškilmingas parodų bei licėjui padovanotos asmeninės buvusio mokyklos direktoriaus J. S. Paransevičiaus bibliotekos atidarymas. Tą pačią dieną mūsų absolventai, mokslų daktarai Jūratė Bukauskaitė ir Artūras Kubilis skaitė paskaitas. Ketvirtadienį (birželio 23 d.) įvyko mokyklos choro bei šokių grupės (vadovai: Jonas Pavilonis ir Asta Pečiulienė) pasirodymai. Po koncerto buvusi licėjaus direktorė, mokslų daktarė Marytė Černelienė bei mokyklos absolventas, mokslų daktaras Jonas Malinauskas skaitė įdomias paskaitas. Penktadienį įvyko krepšinio turnyras.

Šeštadienis, birželio 25-oji, buvo pagrindinė jubiliejaus iškilnių diena. 11 val. atnašautos šv. Mišios, kurių metu pašventinta nauja mokyklos vėliava (senoje vėliavoje neaktualus tapo mokyklos pavadinimas). Petras Gintautas Vitkauskas, Punsko Kovo 11-osios bendrojo lavinimo licėjaus 1992 metų absolventas, sumokėjo visą sumą už naujos mokyklos vėliavos pagaminimą. Mišiose ir vėliau Lietuvos kultūros namuose vykusiose licėjaus 60 metų jubiliejaus oficialiosiose iškilnėse dalyvavo garbingi svečiai. Labai džiaugiamės, kad į mūsų šventę atvyko gerbiamas profesorius Vytautas Landsbergis su žmona, LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, LR ambasadorius Lenkijoje Šarūnas Adomavičius, LR konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič, Palenkės vaivada Bohdan Paškovskis (Bohdan Paszkowski) ir Palenkės vaivadijos valdybos narys Bogdanas Dijukas (Bogdan Dyjuk).

Vidugirių pagrindinė mokykla

RAIMONDA CHMIELIAUSKIENĖ

Rugsėį skambutis sukviėtė į Vidugirių mokyklą 38 mokinukus, tarp jų ir darželinukų grupės vaikus. Dauguma džiaugėsi praėjusios vasaros išpūdžiais, bet vienur kitur vaikų būry buvo girdėti, kad ir vėl reikės sėdėti ilgus 10 mėnesių mokyklos suole. Paklausiau aš jų baigiantis mokslo metams: „Ar tikrai tie mėnesiai buvo tokie ilgi?“ Jie šypsodamiesi atsakė: „Visai ne. Net nepastebėjome, kaip jie praėjo.“ Ne tik vaikams, bet ir mums, mokytojams, mokslo metai pralėkė labai greitai. Galbūt dėl to, kad mokykloje vyko daug įdomių renginių ir išvykų. Renginiai vijo vienas kitą. Nespėjome paruošti vieno, o jau kitas laukė eilėje.

Pirmasis renginys mūsų mokykloje buvo Rudenėlio šventė. Jį suorganizavome kartu su tėvais. Pirmiausia visi rungtyniavome mokyklos aikštėje: buvo bulvių rinkimo ir „bulvių maišų“ (vaikų) nešimo estafetė, kiti linksmi judrieji žaidimai. Po rungtynių vaikai su tėveliais kūrė meno darbelius iš miško gėrybių: lapų, šakelių, gilių, kankorėžių. Paskui surengta jų darbų paroda. O mišrainių iš daržovių ir vaisių gaminimo varžybose visi stengėsi, kad būtų kuo skaniau ir gražiau. Kai indai su mišrainėmis atsidūrė ant stalo, prasidėjo ragavimas ir pirštų laižymas. Buvo skanu, gardu – kaip du medu. Taigi taip linksmai pradėti mokslo metai.

Paskui viena po kitos vyko jau įprastinės, tiesiog tradicinėmis tapusios šventės: Mokytojų diena, Pirmokėlių krikštas, Andrinės su burtais, Kūčių vakaronė su tradicinėmis vaišėmis, visų vaikų laukiama Naujametinė eglutė, Senelių diena, į kurią kasmet suguža vis daugiau senelių ir net prosenelių (mokyklos svetainė

jau būna per ankšta, tenka kraustyti į koridorių), Užgavėnių karnavalas su blynų kepimu ir linksmybėmis, Motinos diena ir šiek tiek liūdno šeštokų atsisveikinimo šventė.

Žinoma, nebuvo pamiršta nė viena valstybinė (tiek Lenkijos, tiek ir Lietuvos) šventė. Mūsų mokinių tėveliai, kuriems pirmininkauja V. Krakauskas, labai aktyvūs. Jie dalyvauja beveik visuose mokykloje vykstančiuose renginiuose. Šiais metais į Vasario 16-osios minėjimą sukviėtėme ne tik mūsų kaimo, bet ir aplinkinių žmonių. Koncerte dalyvavo ir pakviesti svečiai iš Punsko valsčiaus bei Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose. Šventės metu koncertavo mokiniai ir Vidugirių kaimo kapela, kuriai talkino Šeštokų kapela.

Susilaukėme garbingų svečių. Mokykloje lankėsi Lietuvos Respublikos švietimo ministerijos bei užsienio reikalų ministerijos atstovai, Lietuvos Respublikos ambasadorius Lenkijoje ir konsulato Seinuose vadovas.

Vidugirių mokyklos moksleiviai ne tik intensyviai mokosi, bet ir turi galimybių ugdyti savo gebėjimus įvairiuose būreliuose. Mokykloje veikia nemažai popamokinių užsiėmimų. Vaikai gali mokytis dainuoti ir groti vokaliniame-instrumentiniame ansamblyje, miklinti kojas šokių grupėse „Linksmoji kojėlė“ ir „Lencūgėlis“, pasigirti aktoriniais talentais dramos būrelyje „Šmaikštuoliai“, domėtis gamtos mokslais gamtininkų būrelyje, kurti eilėraščius ir pasakas, lavinti skaitymo gebėjimus, sportuoti, kurti dekoracijas mokyklos renginiams, daryti darbelius Velykiniam konkursui, dovanas seneliams, mamytėms, mokyklos svečiams rankdarbių būrelyje. Mokiniai, kurie turi sunkumų

Vidugirių mokyklos mokiniai ir mokytojai, pasipuošę naujais marškinėliais

moksle, gali užpildyti žinių spragas per išlyginamuosius užsiėmimus. Tai, ką išmokstama būreliuose, parodoma mokyklos šventėse.

Didžiausia ir gražiausia mokyklos šventė – tai tradicinė Naujametinė eglutė. Ji privilioja itin daug žiūrovų: tėvelių, senelių, tetų, dėdžių, draugų, buvusių mokinių, kaimo žmonių. Todėl šventei paruošti ir mokiniai, ir mokytojai deda daugiausia pastangų ir labiausiai dėl jos jaudinasi. Žiūrovai labiausiai laukia vaidinimo, o mokiniai – Kalėdų Senelio, kuris visada atitepmia kelis didelius maišus dovanų. Dėkojama tiems tėveliams, kurie padeda pasiūti arba suranda palėpėse sceninius kostiumus vaikams, bei tiems, kurie ieško rėmėjų dovanėlėms ir jas paruošia. O dovanos vaikams būna tikrai labai geros.

Šiais metais mokiniams buvo suorganizuotos plaukimo pamokos Suvalkų vandens parke. Mokinių ir

jų tėvelių vardu tariame ačiū valčiaus viršaičiui už padengtas keliones išlaidas.

Mokiniai aktyviai ir gausiai dalyvavo įvairiuose konkursuose: piešinių apie saugų darbą ūkyje, prieš žalungus įpročius, rašė pasakas Lietuvos Respublikos įstaigų organizuotam konkursui „Lietuvos vaikai kuria pasakas“, kuriame šiemet laimėtas bronzos medalis ir šešios mūsų mokinių pasakos įtrauktos į 9-ąją Lietuvos vaikų pasakų knygą. Daug moksleivių dalyvauja Lenkijos lietuvių draugijos organizuojamuose konkursuose, taip pat Tarptautiniame velykinio meno konkurse, kurį rengia Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugija. Pastarajam mokiniai pristatė karpytas popierines užuolaidėles, popierines gėles ir, žinoma, margučius. Savo pastatytą spektakliuką mokiniai parodė Vaikų teatrų festivalyje Seinuose.

Nors ir nedaug tų mūsų mokinių, bet beveik kiekviename konkurse būta laureatų iš Vidugirių mokyklos. Tai mus, mokytojus, labai džiugina. Savo mokykloje taip pat organizuojame konkursus: dailyraščio, skaitymo, švaros, taip norėdami paskatinti mokinius gražiau rašyti, daugiau ir taisyklingiau skaityti, rūpintis klasės švara ir tvarka (tuo pačiu ir savo namuose). Surengėme ir draugiškas šaškių varžybas su Seinų „Žiburio“ gimnazijos mokiniais.

Mokyklos direktorė rašė projektą Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijai, prašydama paramos tautiniams drabužiams įsigyti. Paramą gavome, tad dabar visi mūsų mokinukai švenčių metu būna pasipuošę tautiniais drabužiais.

Mokiniams buvo suorganizuotos dvi pažintinės ekskursijos, kelionė dviračiais po artimiausias apylinkes, sujungta su pamokomis gamtoje. Kaip ir kiekvienais metais, rinkome labdarą ir ją vežėme į Marijampolės vaikų namus. Šiemet mūsų labdaros akciją parėmė ir aplinkinių kaimų žmonės. Sakome jiems labai ačiū.

Na, o šiuo metu intensyviai rengiamasi mokyklos 100 metų jubiliejui, kuris bus švenčiamas rugsėjį. Ruošama meno programa, surinkta medžiaga lankstinukui apie mokyklą bei mokinių kūrybos knygai. Tikimės, kad į šią šventę atvyks ne tik tie, kurie mokėsi ir dirbo Vidugirių mokykloje, bet ir visi susidomėjęsiję.

Straipsnio pabaigoje visa mokyklos bendruomenė norėtų padėkoti „Importex“ įmonės savininkui Petriui Černeliui už padovanotas plyteles mokyklos laiptams atnaujinti. Taip pat tariame labai ačiū Teresei ir Dariui Radzevičiams, kurie suranda rėmėjų kalėdinėms dovanoms nupirkti. Jų dėka visi mūsų mokiniai pasipuošė sportiniais marškinėliais su mokyklos logotipu. Dėkojame Tėvų komiteto pirmininkui Valentui Krakauskui bei visiems tėveliams.

Linkime gražios vasaros!

Lietuvių kalbos pamokos Suvalkuose

Lietuvių kalbos pamokos pagrindinių mokyklų mokiniams ir gimnazistams Suvalkuose vyko kiekvieną antradienį ir trečiadienį 7-ajame mokyklų komplekse. Čia jie skaitė lietuvių literatūrą, deklamavo eiles, kūrė trumpus rašinius, sprendė kryžiažodžius, atlikinėjo įvairiausių pratimus, keliavo po Lietuvos žemėlapij, pažindami pačias įdomiausias ir svarbiausias Lietuvos vietas. Mokiniai turėjo galimybę pažinti svarbiausias Lietuvos istorijos faktus. Nors pamokų nebuvo daug, bet darbo netrūko.

2015/2016 mokslo metais pamokų metu suruošėme dvi programėles, į kurias pasikvietėme tėvelius ir garbingų svečių. Pas mus apsilankė Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič ir LLD Suvalkų skyriaus pirmininkė Onutė Virbylienė. Visad labai malonu matyti žmonių, kuriems nėra abejinga lietuvių kalba. Gera pabendrauti, pasikalbėti, pabūti kartu.

Kiekvienais metais mokinukai prisideda prie Sausio 13-osios ir Vasario 16-osios minėjimo. Vaikai skaito tekstus apie šių švenčių svarbą, deklamuoja patriotines eiles.

Labai smagu, kad prabėgusiais mokslo metais pavyko suorganizuoti dvi ekskursijas į Lietuvą. Rudenį mokiniai buvo nuvykę į Vilnių, o pavasarį į Druskininkus. Nuoširdžiai dėkojame už šias išvykas Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovui V. Stankevičiui ir LLD Suvalkų skyriaus pirmininkei O. Virbylienei.

Mokslo metai prabėgo labai greitai. Dabar linkiu visiems mokiniams puikių atostogų. Pailsėkim, atsipūskim. O rudenįl vėl kviečiu ateiti į lietuvių kalbos pamokas. Kas žino, ką atneš naujieji mokslo metai?

Suvalkų mokiniai Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose

2015/2016 m. m., kaip ir anksčiau, vidurinių mokyklų moksleiviai lietuvių kalbos mokėsi Suvalkų 4-ajame mokyklų komplekse. Šiomet vidurinę mokyklą baigė Veronika Vasilčik, lankiusi lietuvių kalbos pamokas nuo pagrindinės mokyklos. Linkime jai sėkmės!

Be įprastų pamokų, moksleiviai taip pat rašė trumpus rašinius ketvirtiniam leidiniui „Suvalkietis“ bei pasirodė daugumoje Suvalkų lietuvių renginių: 2015 m. spalį Rudens gėrybių šventėje, kurios metu pristatyta knyga „Vienybės dvelksmas“, š. m. sausį Sausio 13-osios minėjime bei moksleivių eglutėje, vasario 21 d. Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjime-koncerte, gegužės 21 d. Poezijos mėgėjų susitikime „Prie Juodosios Ančios krantų“, birželio 7 d. Šeimos šventėje.

Praėjusiais mokslo metais mokiniams surengtos dvi išvykos į Lietuvą. 2015 m. lapkritį norintieji galėjo dalyvauti ekskursijoje į Vilnių, kurią padovanojo LR konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas V. Stankevič. Jaunieji suvalkiečiai sostinėje lankė Seimo rūmus, Lietuvos Respublikos prezidentūrą ir Valdovų rūmus. Šių metų birželį Suvalkų mokiniai viešėjo Druskininkuose (ekskursiją suorganizavo LLD Suvalkų skyrius), kur aplankė Rezistencijos ir tremties muziejų, miško muziejų „Girios aidas“, dvi valandas praleido Druskininkų vandens parke.

Dėkodama moksleiviams už prabėgusių mokslo metų darbą, linkiu gerai pailsėti per vasaros atostogas, o po jų – kupiniems jėgų vėl grįžti į mokyklos suolus mokytis nepaprastai gražios lietuvių kalbos!

Seinų ir Punsko bitininkų draugijos susirinkimas

PETRAS VITKAUSKAS

Birželio 12 d. Seinuose įvyko Seinų ir Punsko bitininkų draugijos susirinkimas – gegužinė. Jo metu aptarti einamieji reikalai, atlikti administraciniai darbai, padalinti vaistai. Vėliau prasidėjo pobūvis užstalėje ir gamtoje.

Malonu, kad šio susibūrimo metu pagerbti du ilgiausiai bitininkaujantys lietuviai: Jonas Leonavičius iš Vilkapėdžių (laikantis bites 65 metus) ir Algirdas Žukauskas iš Burbiškių (laikantis bites 55 metus). Jiems įteikti atminimo diplomai, dovanos, sugiedota „Ilgiausių metų“, palinkėta dar ilgų ir sėkmingų bitininkavimo metų bei daug sveikatos. Tikimės, kad jie susilauksią pasekėjų – jaunų bitininkų.

Petro Vitkausko nuotr.

Padėka Juozui Sigitui Paransevičiui

Nuoširdžiai dėkojame Jums už kilnumą ir dosnumą rengiant Punsko Kovo 11-osios licėjaus 60-ąjį jubiliejų. Ačiū už mūsų mokyklai padovanotą asmeninę biblioteką – knygas ir periodinius leidinius, susijusius su lietuvių kalba, literatūra bei Lietuvos istorija.

Linkime Jums stiprios sveikatos, džiaugsmo ir tikėjimo savo darbų lietuviybės baruose prasme ir reikšme.

*Pagarbiai
Punsko licėjaus bendruomenės vardu
Mokyklos direktorė
Irena Marcinkevičienė*

Gerbiami Suvalkų krašto lietuvių išėivijos sambūrio nariai,

Nuoširdžiai dėkojame Jums už geranorišką finansinę paramą, savo buvusios Mokyklos palaikymą ir dosnumą Punsko licėjaus 60-mečio progai. Jūsų skirta 9720 zł parama padės mokyklai įsigyti modernią didaktinę įrangą ir leis ją aprūpinti lietuvių kalbos kabinetą.

Linkime Jums sveikatos, džiaugsmo ir begalinio tikėjimo Jūsų darbo reikšme lietuvybei, gimtajam kraštui, kiekvienam iš mūsų.

*Pagarbiai
Punsko licėjaus bendruomenės vardu
Mokyklos direktorė
Irena Marcinkevičienė*

Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjaus bendruomenei

*„Kad mokymas būtų sėkmingas, jis turi ne informuoti, bet įkvėpti.“
T. Šarperas Nolsonas*

Gerbiama Direktore, mieli Mokytojai, mokyklos Darbuotojai!

Dirbti Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjuje – dviguba misija. Jūs ne tik ugdote išmintingą, brandžią asmenybę, bet ir formuojate sąmoningus lietuvių bendruomenės narius. Nėra lengva išugdyti žmogų, kuris gyvendamas svetimos kultūros apsupty neprarastų ryšio su tauta, o ją turtintų savo darbais. Per 60 metų nueitas kelias įrodė, kad Jūsų misija įgyvendinama. Jūsų mokyklos absolventai – tai mokytojai, dėstytojai, gydytojai, bet ir draugijų pirmininkai, saviveiklos ansamblių vadovai, vadovėlių autoriai, dirbantys dėl šio krašto kultūros tęstinumo. Jie saugo mūsų krašto unikalumą.

*Mieli mokiniai, absolventai,
Didžiukitės esą šio licėjaus mokiniai!*

*Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė
Danutė Valukonytė*

*Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas
Algirdas Vaicekauskas*

*Vysk. Antano Baranausko fondo „Lietuvių namai“ Seinuose tarybos pirmininkė
Jolanta Jonušonytė*

Gerb. Kunige Petrai Gucevičiau,

sveikiname Jus vardadienio ir
gimtadienio proga.

Malonu, kad esate šalia.

Ačiū už Jūsų buvimą Seinuose.

Jūs suprantate kitus, siekiate gėrio,
grožio ir tiesos. Būkite laimingas,
teišsipildo visi Jūsų siekiai.

Tegul Jūsų veide visada švyti ta žavi,
jaunatviška šypsena. Te visur Jus lydi
gėris, grožis ir džiaugsmas.

Seinų krašto saviveiklininkai

2016 m. liepos 17 d.

prie **Stepono Dariaus ir Stasio Girėno**
paminklo Pščelnike vyks Lietuvos lakūnų
skrydžio per Atlantą minėjimas.

Programoje:

12.30 val. – iškilnių atidarymas

12.35 val. – šv. Mišios

13.00 val. – iškilmingos kalbos

13.40 val. – gėlių padėjimas

13.50 val. – meno ansamblių pasirodymas

LLD Ščecino skyrius

UAB „SŪSMEDA“

Pjauname statybinę medieną
pagal užsakovo pateiktus matmenis.

Pristatome į vietą.

Geros kainos.

Sūsniškų kaimas, Kalvarijos savivaldybė
Tel. +37068261505

Brangios Onutės,

Linkiu Jums, kad džiaugsmas vis lydėtų,

Kad skristų dienos lyg daina,

Vargai ir rūpesčiai neliestų,

Širdis būt laimės kupina.

Vardadienio proga sveikinu

sesę **Onutę Svetlauskiene,**

giminaites Onutę Jakčinskaitę,

Onutę Kliučinskiene, Onutę Škarnuliene,

drauges Onutę Batvinskiene, Onutę

Baranauskiene, Onutę Kliučinskiene,

Onutę Chrapovickiene.

Linkiu Jums geros sveikatos,
neišsenkančios meilės, laimės ir vien saulėtų
dienų gyvenime.

Anelė

**PARDUODAME AKMENS ANGLĮ
patraukliomis kainomis.**

Perkant daugiau kaip 4 tonas
tonos kaina 550 zł.

Juozas Zubavičius, Seinai,

Konarskio g. 4

Tel. 606 459 579,

87 5173 137

Nepareis, nesugrįš, nepabels į duris,

Nors iš skausmo ir plyštų širdis.

Amžinybėj tylioj Jis ilsėsis ramiai,

Tik sapne kai kada aplankys.

Danutės Uzdilienės, Aldutės Kalinauskienės,
Algio ir Antano Staskevičių šeimoms dėl
Alberto Staskevičiaus mirties nuoširdžiausius
užuojautos ir paguodos žodžius skiria

Zakrauskų šeima